Ч. 174 (14.717). Львів, вівторок 10. серпня 1937 Opłata pocztowa uiszczona gtówką. Рік LVIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ

РЕДАКЦІЯ Й АДМІНІСТР.: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції й Адм.: 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060.
Банку Чеських Леґіон. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно . . . . 5.00 зол.
Чвертьрічно . . . . 15.00 „
Піврічно . . . . . 30.00 „
Річно . . . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 сот.

Совітська провокація на Середземнім Морі.

ЛІТАКИ ЗІ ЗНАКАМИ ЧЕРВОНОЇ ЕСПАНІЇ.

...н. суботи причалив до пристані в Неа... трансатлянтійський корабель „Конте ді ...", що на сиґнали С. О. С. прибув з по... італійському кораблеві „Монджйоя", ... бомбардували коло Альжиру невідомі лі... На покладі корабля „Конте ді Савоя" ...в з Америки італійський амбасадор у ...ґтоні Сувіч, що дав представникам пре... ...ку інформацій. Виходить з них, що на... літака був в год. 10.30 рано. Заступник ...данта корабля „Монджйоя" твердить, що ... було докладно розпізнати апарат типу ...ра, що мав барви червоної Еспанії. Цей ... скинув дві бомби. Перша з них ранила ...на, що опісля помер, а відламками дру... ...омби ранений голяндський обсерватор.

ОБУРЕННЯ В ІТАЛІЇ.

...алійська преса з великим обуренням ре... ...а вістку про бомбардування англійсько-...ранцуського та італійського корабля, яко... ...ітан Солярі згинув, поцілений бомбою. ...рджініо Ґайда в „Воче д' Італія" пише, ...т збомбардування цих кораблів є першою ...ю Совітів на останню лекцію, яку Совіт... ...тримали на форумі льондонського коміте... ...а втрати оказії викликати замішання в Льондоні, комунізм бажає відіграти ролю на морі при помочі бомб. Це дуже знаменний маневр, але й небезпечний, бо морські держави не лишуться без зброї супроти вибуху злого гумору червоних еспанців.

НАПАД НА ГРЕЦЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

Минулої неділі коло Тіпаса літак із знаками червоної Еспанії напав на грецький корабель „Ктістакіс". Літак скинув дві бомби, які, на щастя, не поцілили. Бомбардування було майже в тому самому місці, що й напад на англійський корабель „Брітіш Корпораль".

НАЦІОНАЛЬНЕ КОМАНДУВАННЯ ПРОСТУЄ ФАЛЬШИВІ ВІСТКИ.

У звязку з бомбардуванням, що його жертвою впали кораблі ріжних держав, радіостація в Салямащі надала комунікат, в якому ствердила, що ці напади не можна приписувати повстанчим літакам.

НА ВСІХ ФРОНТАХ ЕСПАНІЇ СПОКІЙНО.

Урядовий комунікат головної кватири ген. Франка подає зі Салямании, що на ріжних фронтах не трапилося нічого замітного.

Комунікат червоних ... те саме.

Горячкові наради і стягання війська.

...НКІН, ПАТ. Авас повідомляє, що в Нан... ...кінчилася конференція національної о... ..., в якій взяли участь усі начальні вож... ...айських армій. Всі вони ствердили, що ... почати збройну оборону півн. Китаю ...Японією, якби переговори до нічого не ... Але в Нанкіні переважає переконання, ...и дійде в окрузі Чаґар до військових о... ...й і то під пресією Японії. Таким чином ...на війна почалась би. Китайський ген. ...анґ-Кей, б. командант 9. китайської армії, ... боронила Шанґгаю в р. 1932., по довшім ...бу за кордоном з приводу непорозуміння ...ським урядом, вернувся тепер до Нан... ... віддався до диспозиції марш. Чан-Кай-...ка, щоби взяти участь в обороні Китаю ...Японією.

...шал Чан-Кай-Шек видав низку роз... ...в у справі протилетунської оборони в ... В багатьох китайських містах відбу... ...великі вправи з протилетунської оборони.

...СТІЙНІ ЗАСІДАННЯ ЯПОНСЬКОГО УРЯДУ.

...уваги на напружене положення япон... ...ада міністрів рішила відбувати щодня ...сідання, почавши від понеділка 9. ц. м.

ДАЛЬША ВИСИЛКА ВІЙСЬКА.

...бре поінформовані кола Нанкіну запев... ..., що перед 15. серпня прибудуть до Ті... ... дві японські дивізії, одна до Тсінтао... ...серпня мають почати японці наступ на ...чу лінію Кіяо-Чао-Тсінан і Тієнтсін—

...НЦІ МАСОВО ПОКИДАЮТЬ КИТАЙ.

...КІО, 9. 8. ПАТ. З усіх міст в долині ріки ..., передовсім з Ву-Чанґ, Кан-кав, Чінґ-...Кіянґ і Чен-Кіянґ евакуують японських ...н. Кораблі перевозять евакуованих під ... японських моніторів. Японців скон... ... у Шанґгаю і незабаром їх вишлють ... ...ська влада заскочена евакуац... ...ських громадян в долині Янґ-Тсе і бачить в тому факті потвердження поваги положення.

Представник англійського міністерства закордонних справ заявив, що японський уряд рішив евакувати своїх громадян з долини Янґ-Тсе бажаючи оминути дальшого загострення положення. Найменша подія могла би викликати поважні інциденти. Зрештою японці, які мешкали в містах над рікою Янґ-Тсе побоювалися, що їх може стрінути доля японських громадян у Тунґ-Чав, яких винищило китайське військо і поліція.

Японських громадян евакували навіть з Кантону зі Сватов та з інших міст полудневого Китаю.

Шанґгайський кореспондент „Йоміюрі Шімбун" повідомляє про зміцнення протияпонської агітації та господарський бойкот супроти всіх японців у Китаю. Китайські купці відмовляються продавати риж, сіль та інші необхідні товари. Китайців, які працювали в японців, приневолили покинути свої місця. Тому доведеться імпортувати риж з Наґасакі для японців у Шанґгаю.

НАРАДА З ЯПОНСЬКИМ АМБАСАДОРОМ.

ТОКІО, 9. 8. ПАТ. Чан-Кай-Шек вислав міністра закордонних справ Чан-Чуна до Шанґгаю на переговори з японським амбасадором Каваґое. Щоденник „Гоші" пише, що амб. Каваґое поставиться прихильно до китайської ініціятиви льокалізації конфлікту.

ЯПОНІЯ НЕДОПУСТИТЬ ЗБРОЇ ДО КИТАЮ.

Щоденник „Асагі" пише, що небезпечною формою інтервенції була би висилка зброї до Китаю приватними підприємствами. Японія затримала би всі кораблі зі зброєю. Інциденти на цьому тлі причинились би до загострення конфлікту.

50 ПОЇЗДІВ З ВІЙСЬКОМ.

ТОКІО, 9. 8. ПАТ. З Тсінан надійшли вісти, що у напрямі Тієнтсіну переїхало через Тсінан 50 поїздів війська, що перевозять 3 дивізії нанкінської армії. Рівночасно великі транспорти ... і війська плинуть на північ каналом ...-Тієнтсін

Куди йде східно-галицьке село?

Львів, 9. серпня 1937.

На сторінках преси писалося нераз, що східно-галицьке село переживає повсякчасну кризу на господарському і соціяльному відтинку. Причини цього відомі: зріст населення при рівночасному зрості безземелля і безробіття та неможливість відпливу людської надвишки до міст і фабричних та промислових осередків або шляхом еміґрації за кордон. Невідрадні економічні відносини безпосередньо впливають відємно і на соціяльну сторінку сільського життя. Збільшення смертности серед населення на селі, особливо у дітей, у чому на основі цифрових вислідів офіціяльної польської статистики східно-галицьке село, а властиво грекокатолицьке населення, побило рекорд не тільки у Польщі, але і в Европі, зменшення числа подруж при рівночасному збільшенні числа старих парубків і дівчат, явище у нас на селі перед світовою війною майже незнане, у багатьох околицях спадок дотеперішньої життєвої стопи, зокрема щодо віджнавлювання і взагалі гигієнічних умовин — це річи загально відомі кожному обсерваторові сільських довоєнних і повоєнних відносин.

Іншу зовсім сторінку творять моральні відносини на селі, де слідно теж дуже значний занепад у порівнанні з довоєнними часами. На думці маю тут у першу чергу значний зріст злочинности, про що наглядно говорить кримінальна статистика. Основною причиною цього є не тільки нужда, яка була на селі і давніше, хоч може не у таких розмірах як нині, але й брак відповідного виховання і вишколення повоєнного покоління, що й головно спричинило високий відсоток молодечих проступників. Поминаючи чисто політичні злочини, про джерела яких нічого розводитись, кидаються в очі часті злочини проти життя і здоровля та проти людського майна, які то цінности не мають на селі сьогодні великої поваги. А врештою не тільки на селі, бо й у місті під цим оглядом не краще.

Це мінуси нашого національного біляксу. Але є і безперечні плюси, а з них без сумніву найбільший — помітний усюди зріст націо- нальної свідомости й активности. Не вважаючи на всі труднощі та на денаціоналізаційний на- тиск польської сторони і східної червоної агіт- ки, більшій національній деморалізації піддали в Галичині лише деякі околиці чи поодинокі села і то майже без винятку ті, що донедавна були під впливом лівих партій та москвофілів. Найбільша деморалізація загніздилася на Гу- цульщині і на Покутті — головно Товмаччина і Косівщина — і дальше в деяких селах Дро- гобиччини та Самбірщини. Тут були і є ще до- сі нерідкі випадки бандитизму, що проявля- ється рівнож розмірно часто й у колишніх мо- сквофільських повітах Жовква і Рава Руська. Зате відрадним є щораз сильніший національ- ний ренесанс Лемківщини, як морально-націо- нальна противага до здеморалізованої Гуцуль- щини.

Які є зверхні прояви зросту нашої націо- нальної свідомости й активности на селі? Во- на слідна головно у громадах, де є римо-като- лики, що до війни у своїй величезній перевазі не належали ще до польського національного активу. Вийшовши здебільша з того самого середовища, що й греко-католики, заховували і шанували українську мову й українські зви- чаї, у своїй масі симпатизували з нашим наці- ональним і політичним рухом, нерідко беручи у ньому активну участь. Була це верства, що при нормальних відносинах булаб у природний спосіб злилася в цілости й органічно з україн- ським окруженням греко-кат. віроісповідання. По польському боці у східно-галицькому віро- ісповідно-мішаному селі булиб остались хіба одиниці, сяк чи так звязані з двором і очевид- но польська сільська інтелігенція — учитель- ство й духовенство. Польськими булиб ті села острівчики, де римо-католики творили подав- ляючу більшість і де говорили вони вже дав- ніше по польськи та піддавали польським куль- турно-національним впливам.

Такий був природний процес у стихійній довоєнній українізації східно-галицького села та значної частини поменших містечок. Від цього загального образу були вправді і до війни деякі вимки в околицях чи поодиноких полосах краю, де здавен істнували більші поль- ські острови — головно на лінії Пере- мишль—Самбір, Мостиська—Рудки, околиці Львова та деякі полоси середущого і північно- го Поділля, не кажучи про околиці сумежні зі Сяном.

Після війни припинилася масова стихійна українізація римо-католицького східно-галиць- кого сільського населення, що йшла не по лі- нії зміни римо-кат. віроісповідання на греко- католицьке, але вже в напрямі української на- ціональної свідомости без зміни обряду. Ста- лося навпаки. Змінені політичні відносини, при- хід польської державної влади і її активне вмі- шування у віроісповідні й національні справи, масова кольонізація польським елементом зі заходу, усунення української інтелігенції від публичних урядів, преферування на кожному кроці і у всьому польського елементу, польоні- зація шкільництва і земельна реформа дали відразу польській стороні величезне „фор". У- країнська більшість, що й так не виказувала агресивности супроти римо-католиків і поляків — адже влада у Східній Галичині і до війни була в польських руках — знайшлася в обо- ронній позиції. Однак у своїй життевій оборо- ні не впала духом і при дуже несприятливих відносинах винайшла й перевела суцільнішу організацію і тривкіші її форми.

Передовсім інстинктовно стало наше сіль- ське населення уникати мішаних подруж, від- чуваючи у змінених несприятливих відносинах ризико свого національного обличчя. Мішані подружжа є сьогодні щораз рідші і вже мабуть недалекий час, що їх взагалі не буде. Тут на селі помітна чистка, яку з денаціоналізаційних оглядів старається перепинити передовсім ча- стина сфанатизованого польського римо-като- лицького духовенства, яка все ще вірить, що мішаними подружжами зможе привернути ук- раїнську сторону на польське.

Преферування польського елементу у всіх ділянках життя, хоч у великій більшости гро- мад творить воно меншість, складаючись ду- же часто з кількох одиниць, брак змоги нашо- му чоловікові вибитися на верх, брак змоги купити землю і взагалі повна безнадійність по- кращання відносин — обеднює щораз більше і сильніше українське населення, змушуючи йо- го нераз і до чинної самооборони. Витворю- ються у мішаному віроісповідно або національ- но селі два воюючі фронти, що у взаємній бо- ротьбі хапаються нераз дуже різких форм, які є в колізії з карним кодексом. Сучасна міжна- ціональна боротьба у східно-галицькому селі хочби тільки частинно мішаному, парляментар- них форм не признає і зникають, або і вже зов- сім зникли давніші добросусідські відносини.

Особливо таких добросусідських відносин нема у ніякому вигляді між молодю. Польська молодь, зорганізована у знаній організації „Стшельца", почуваючи за собою опіку, є з правила зачіпною стороною. На зачіпку відпо- відь не завжди парляментарна, що значно під- носить температуру на селі, тим більше, що повоєнна молодь взагалі значно менше сенти- ментальна і є поклонником фізичної сили. А те все ускладнює і так вже ускладнені відно- сини на селі і віддалює — не з нашої в засаді вини — момент національного замирення у да- леку невідому майбутність. **Д-р Степан Баран.**

Михайло Янович

вислужений інспектор „Дністра", член укра- їнських установ — після тяжкої недуги помер дня 7. серпня 1937 в 60-ому році життя.

Похорони відбудуться дня 10. серпня 1937 р. в год. 4.30 пополудні з крипти Вірменської Ар- хикатедри на личаківський цвинтар. 1893

Далекосхідні турботи Женеви.

Женева, 5. серпня 1937.

Справа Далекого Сходу викликує в Женеві прикрі спомини. Повстання Манджу-ко було ви- хідною точкою занепаду Ліги Націй та відво- роту з дороги, по якій вела її конференція роз- зброєння. Японія була першою великою держа- вою, що покинула Л. Н. Але впродовж років, що минули по цій події, багато дечого змини- лось і в Европі і в Азії. І в Женеві дещо забули, а дечому навчилися. Розвиток подій на Далекому Сході доказав і розважним чинникам Женеви, що Манджурію не стільки відокремлено від Ки- таю, як урятовано від СССР. Безупинні бої між арміями Нанкіну та бандами китайських кому- ністів, озброєними Москвою, страхіття комуні- стичного панування в багатьох провінціях, фак- тична окупація зовнішньої Монголії совітськими збройними силами і розвиток московської експан- зії в китайськім Туркестані, виявили досить ви- разно, що без повстання нової манджурської держави під японським проводом та без послі- довної японської акції проти Москви на Далекім Сході, совітизація Китаю булаб неминуча.

Про сучасний збройний конфлікт на Далекім Сході пише редактор Бріке в „Журналь де Же- нев" між іншим таке: „Японці не ставлять ніяких політичних жадань, вони жадають лише відтяг- нути військові частини, які брали участь в крі- вавих сутичках між 9. та 20. липня. Японці не мають наміру займати нові території чи підтя- гати Китай під свою опіку. Таку заяву зробив і японський премієр Коное в парляменті. Метою Японії є осягнути те, щоб Китай визнав її пере- вагу на Дал. Сході та бажав більше її приязни ніж ворожости. Наслідком цього булоб, що Ки- тай визнав би Манджу-ко і закинув би всяку надію на світську поміч проти Японії. Імовірно Токіо не думає про анексію: його метою є пе- решкодити просяканню Совітів до Китаю. Ко- либ совітської небезпеки не було, японці не малиб мабуть чого робити в північнім Китаю. Така є думка деяких китайських керманичів, а зокрема Чан-Кай-Шека. Але авторитет нанкін- ського уряду не досить міцний. Останній інци- дент викликала 38. армія, що — не слухаючи свого генерала — напала на японців. Цей инци- дент, як і попередні, спричинили очевидно ін- триґи комуністів. Вони намагаються поєднати комунізм з китайським націоналізмом. Націона- лізм став би в такім разі возом для китайського комунізму. Цей останній менше зацікавлений у китайсько-японській війні, ніж Москва, бо Со- вітам залежить на тім, щоб робити диверзію. Для китайських комуністів булаб китайська по- разка очевидно фатальною. Але коли Москва не вагається пожертвувати ними, то це значить, що японська небезпека для СССР, видається Крем- леві ще більш загрозливою". Свої висновки що- до теперішньої ситуації на Далекім Сході автор закінчує так: „Доказом того, що ситуація є ма- буть справді такою, є те, що Сполучені Держави Америки та европейські держави не мають на- міру втручатися до японсько-китайського кон- флікту. Колиб Японія провадила політику здо- бутків, булоб очевидно інакше".

Слушність думок, висловлених в „Жур. де Жен.", находить підтвердження в офіціяльному московському становищі, зазначеному [...] вестіях", які пишуть: „Від 1931 року японський імперіялізм послідовно здійснює завоювання Ки- таю, захоплюючи один район по однім. Тепер вороги Китаю намагаються знову присипляти йо- го, переконуючи, що шляхом компромісу можна обмежити японський напад до самого лише пів- нічного Китаю. Англійські консерватисти ста- ранно доказують, що можна обмежити япон- ський напад до тих чи інших територій, а навіть відвернути його уступками в інший бік. Підба- дьорена фактом пасивности Англії та Сполуче- них Держав Америки япон. воєнщина розпере- залась і вже не вважає потрібним критися з сво- їми плянами. Китайське громадянство твердо дивиться на теперішню ситуацію і жадає актив- ного опору. Політика пасивности великих дер- жав лише підбадьорує японських напасників..."

Що кремлівські можновладці бачать япон- ські пляни в Китаю в дзеркалі московського ім- періялізму, річ звичайна і зрозуміла. Коли орган московського уряду взиває Китай до війни про- ти Японії, то це лише зайвий раз доказує, що останні бої між китайськими та японськими від- ділами були спровоковані в самих початках московськими агентами. Розклад московської армії на Далекім Сході та відомі манджурсько- московські сутички на Амурі казали сподіватися пожвавлення московської акції також в півні- чнім Китаю. Московському урядові дуже добре відомо, що Китай, ослаблений довголітньою крівавою боротьбою проти комуністичних банд, не має змоги провадити справжню війну проти Японії, але це ані трохи не перешкаджає мос- ковським агентам ширити пожежу війни в не- щасливій країні.

Бої в північнім Китаю, зокрема здобуття Пе- кіну та Тіен-Тсіну японцями, поставили нан- ський уряд та самого Чан-Кай-Шека [...]е тяжку ситуацію. Розважний китайськи[...] д- тор мусить знати неспроможність Кита[...] па- дити модерну війну, а з другого боку [...]е зважується просто затвердити порозу[...] між теперішнім пекінським урядом та [...] ю[...]м японської армії, боючись обурення кит[...]сх[...] націоналістів, на яких тримається йо[...] вла[...] влада. Покищо він проголосив бороть[...] ти Японії до останнього віддиху. Але [...] „Тан" гадає, що „в мові східніх диплома[...] не значить ще, що Нанкін готов спра[...] вести війну, та що двері його справді замкнуто [...] дальших переговорів".

Розчарування московського уряду [...] і його нарікання на „пасивність" Англії і Сполучених Держав Америки дуже зрозумілі. [...] мріють, розуміється про те, що [...] китайська війна прибере поважні роз[...] провадить до збройного конфлікту [...] океанськими державами. Ці мрії не [...] фантастичні. Поки істнує СССР, джерело [...] небезпеки в Европі і Азії, доти вибух [...] одним чи другім кінці евразійського [...] також усе можливий, але він мало ім[...] найближчім часі. У Вашингтоні виявл[...] то зимної крови. А в Льондоні Іден в [...] дотичні запити в парляменті, що англ[...] ський уряд не має наміру переймати і[...] щоби ставити далеко-східне питання [...] порядок Ліги Націй, бо ані Японія ані [...] Держави Америки до Л. Н. не належ[...]

Що ані нанкінський уряд, ані Япон[...] ю бо- ротьби в північнім Китаю не готували [...] з того, що одні і другі не мали там [...] Але коли вибух там збройний конфлікт, [...] можливо — як це припускають і деяк[...] европейської преси — що Японія ви[...] його, щоб запровадити лад в північних [...] змінивши там свої впливи. Цих пять п[...] провінцій Китаю має дуже велике госпо[...] і стратегічне значіння для Японії. В них [...] китайських і японських підприємств, що [...] чають вугіль (пров. Шансі), залізо, бав[...] і інші сирівці, потрібні для озброєння [...] З погляду стратегічного японська контр[...] північним Китаю має відокремлювати Ман[...] від осередкого Китаю і шляхи Кита[...]

...ройних сил в зовнішній Мон...

...Японія порядкує в північнім ...порозумінні з Англією та СДА, ...не можна, але наявність тако... не є виключена, також як мож... ...тнього в найближчім часі. Це по... з огляду на большевицьку не... ...ним лихом для Китаю. Зрештою, ...ного обєднання Китаю найбільш ...розвиток його продукційних сил ...засобами Китай очевидно не ...ціональна ж сила його населення ...велика що асиміляція китайцям з пів... ...загрожувати не може.

...в Китаю треває далі, але зро... ...нація, що формальної війни не бу... ...блаб для Московщини особливо ...з огляду на поразки большевиків в Ес... ...недосвід з московською інтервен... ...понукує мабуть великі держави, ...Англію, заняти помірковане стано... ...проти станніх подій на Далекім Сході. ...можна думати, що заходи англійських ...повалити китайсько-японський кон... ...денний порядок осінньої сесії Л. Н., ...ючись артикулом про оборону члена ...нелена, також не матимуть успіху. ...мабуть Ліга Націй буде менше журити... ...Сходом, ніж цього хотілаб Москов... ...її західні сателіти.

М. Дячько.

Культурно-наукові імпрези в Зальцбурґу.

Інтенсивне духове життя вимагає відповідного оточення та атмосфери. Природа і мистецтво наповнили цими дорогоцінними дарами може в найвищім ступені столицю австрійської духовости старинний Зальцбург. Своерідний характер цього міста, якому надали пятно готика і барок не затратився і до нині. Навіть в модерних памятниках мистецтва пробиваються сліди великої культури та традиції. А загальний стиль має в собі щось з тої приманливої легкости і невисказаної грації та ніжности, яка є приметна для австрійських міст, які крізь призму північної духовости перепустили проміння італійського мистецтва. Італійський барок нагадує на кожнім кроці, що стоїмо перед дверима його батьківщини, а йдучи просторими міськими майданами з монументальними фонтаннами, тяжкими фасадами та копулами церков, розкиненими мальовничо серед вузоньких вуличок, йдучи поуз вибагливі палати та розкішні парки — відчуваємо гарячий подих полудня. Тільки зальцбурський замок, який вириває майже на кожнім місці як струнка сіра маса зпоміж скель і відбивається від зеленої патини соковитих левад гірських узбіч, що оточують з усіх сторін Зальцбурґ, пригадує нам, що це північне місто, над яким тільки розпростерся ґеній романського духа...

Вчуваючися ось так в духа цього міста — міста, яке нагадує нам може найсильніше Фльоренцію — починаємо розуміти, що тут саме зродився вираз тої духовости, яка найглибше перетопила в собі більш як 2.000-літню історію взаємин між північно-германським та полудне-во-романським світом. А найліпшим виразом того духа був ґеній Моцарта, нерозлучно звязаний з бароковою та рококовою культурою Зальцбурґа, ґеній, який до нині ще надає цілому містові цей невмірманий лагідний та ніжний характер...

І коли такі звґури духа стоять як патрони над Зальцбурґом, то не дивниця, що в тій атмосфері загніздилось нині ціле культурне, духове та мистецьке життя, як пізний плід давньої животворчої почви. Рік в рік притягає Зальцбурґ тисячі чужинців цілого світа своїми музикальними та сценічними імпрезами, рік в рік лунає на спеціяльно сконструованій помисловій сцені „Фавст" Ґетого та середневічна містерія „Едермана", інсценізовані Райнгардом, та світові опери, виведені мистецькою рукою Тосканінія. Цілий Зальцбург стоїть під знаком тих імпрез і коли хтонебудь стане перед „Фестшпільгавз"-ом та бачить юрби чужинців з цілого буквально світа, які тиснуться туди, той нераз подумає що не тільки Зальцбург, але і добра частина міжнародньої культурної еліти стоїть під впливом тих дійсно до досконалости доведених сценічно-музикальних імпрез...

Але крім цього гучного і блискучого своїми імпрезами Зальцбурґа є ще другий Зальцбурґ, на який хочемо звернути увагу наших читачів. Цей другий Зальцбурґ багато скромніший і тихіший, але його значіння не менше важне, як того першого. Є це місця, де сходиться духова еліта для плекання духа культури та науки. Є це літні університетські курси, які організує тутешне високошкільне директоріюм та т. зв. австрійські академії та які уладжує австрійське Товариство мистецтва і науки.

Цього року згадане товариство уладило академію під наголовком „Рим і Орієнт", академію, в якій взяли участь також наші духовні та наукові кола і яка повинна найти глибоке зацікавлення нашого загалу.

Академія складалася з двох частей: літурґічної і наукової. Обі частини творили ідеальне доповнення. На цілім ряді літурґій східнього (амврозіянській, вірменській і нашій візантійсько-словянській) та західнього обряду можна було з одного боку насолоджуватися їх естетичною красою, з другого боку можна було відчути глибокі ріжниці між духом східнього і західнього обряду. Дуже глибоке враження на учасників академії зробила наша літурґія своєю символічною глибиною і тісною сполукою між літурґією та вірними.

Темою викладів були взаємовідносини між Римом та Орієнтом на полі теольоґії, містики, фільософії, літурґії, музики, унійних змагань, духових течій та мистецтва. Основними проблемами взаємин між окцидентом та орієнтом займалися головно професори Тома Міхельс (Зальцбурґ), Б. Шульце (Рим) і В. Залозецький (Львів). Проф. Міхельс подав загальний начерк цих взаємин і звернув увагу на могутній вплив орієнтальної церкви на окциден-

Ф. ІХНОВИЧ. 32

...ЛІТ НА СОЛОВКАХ.

...дивився з острахом і не йняв віри власним ...Адже це ділялося не під рівником, але на ...Морі, під 65 ст. ґеоґрафічної ширини, ...200 км. від полярної полоси ще й до цього ...грудні!

— Quelle horreur! Quelle horreur! — викри... ...заломлюючи руки екс-ґенералова.

...серед голих ішли постатті зі закиненими на ...мішками, шматами, які — сумніваюся, ...хоч трішечки гріли їх перемерзлі тіла. ...ців" начислив я 32 із загальної скількости ...200 осіб. Інші мали якесь лахміття. Ці лю... ...їхали 5 км. у човнах через море з остро... ...зер на соловецький острів; на соловецькім ...ці ішли пішки 8 км. з пристані „Порт" до ...млю", значить до давнього, окруженого ..., манастиря, на якого терені лежить театр.

...ризнаюсь, що це явище було для мене та... ...сподіване, так переступало всякі страхіт... ...і я був приготовлений побачити, що я не ...ше навіть обурюватися. Я стояв, як стовп, ...глядаючися цій дивній процесії, що її за... ...візував хіба чорт у приступі злобного гу... ...м...

...Небавом це небувале явище вияснили.

...ця партія вязнів складалася здебільша зі ...ни", значить зі злодіїв. Представники кри... ...нього елементу залюбки управляють га... ...у гри в карти. Коли їх посадили на остро... ...зер і дали урядовий одяг, легкодушно про... ...грали свої убрання, не думаючи очевидно, що воно ще може їм придатися. Коли прийшло доручення скермувати партію на Соловки, адміністрація Анзеру, яка при відсилці вязнів на іншу філію мусіла здіймати з них виданий, урядовий одяг, щоб у кожній хвилині вирахуватися з довіреного її опіці державного майна, веліла їм роздягнутися і... пустила в дорогу... голих.

Мушу замітити, що сьогодні така подія не моглаб уже трапитися, бо ділялося це ще під ту пору, коли „шпаною" погорджували, коли посилали її на найтяжчі роботи, били, знущалися найріжнороднішими способами, коли намагалися її винищити.

Та сьогодні зовсім інші умовини. Сьогодні поводяться зі „шпаною" в концентраційних таборах, як із „соціяльно близьким елементом", як із сумною „спадщиною давнього капіталістичного устрою". Сьогодні політика Совітів змагає до виховання злодія і до переформування його на правовірного совітського громадянина. Чи це їм вдається — зовсім інша справа. Сьогодні злодії і розбишаки займають у концентраційних таборах упривілейовані становища, якщо вміють писати, іменують їх командантами сотень, господарськими управителями. Зате до політичних вязнів, або т. зв. ка-ерів відносяться нині незвичайно недовірчиво і під кожним оглядом покидуються ними. Сьогодні важко й уявити собі такий похід голої злодійської ватаги у грудні, а з каерами не може таке скоїтися хочби й тому, що вони своїх власних шмат у карти не програють.

З тих „гольців", що прибули з острову Анзер, кільканацять померло ще тієї самої ночі у театральнім фоє. Останки, які залишилися ще при життю, одначе в безнадійнім стані, відіслали чергового дня до шпиталю.

КРАДЕЖІ.

Разом зі зміною курсу політики в таборах — упривілейованням кримінального елементу — почалася язва крадежей. Правда, випадки крадежей були й досі доволі буденним явищем, але відтак настала просто пошесть крадежей. Ідучи на роботу, замикали ми келії на ключ; на коридорі дижурував „дневальний". Одначе злодії пролазили до приміщень крізь вікно по драбині, або по приставлених дошках. У черзі перед кухнею, в театрі, в кожнім натовпі викваліфіковані злодії випорожнювали кишені необережних „фраерів". Бували випадки, що вязневі, який вертався до своєї сотні зі свіжо одержаною харчевою посилкою виривали її з рук. Десь на боці розбишаки давили свою жертву за горло й випорожнювали їй кишені. Крали все: гроші, тютюн, одяг, білля, а перш усього харчеві продукти.

Зловлених на гарячім вчинку крадежі карали не тяжче, ніж 14-денним арештом.

Та до часу горнець воду носить.

Викрили, що начальник соловецького табору Мордвінов, разом із кількома прислужниками славетного ІСО був у звязку зі злодіями. Злодії крали і за те, що влада прижмурювала на те очі, ділилися з нею своєю добичею...

Знову, як грім із ясного неба, пригналась комісія з Москви. Знову кілька осіб розстріляли. Мордвінов помандрував слідом свого попередника Заріна до концентраційних таборів на 10 літ, але крадежі не припинились. Адже злодіям треба грошей на горівку, а моряки, що перепачковували алькоголь із суші, виставляючи себе на небезпеку конфіскати й кари, беруть за пляшку горілки майже десятикратну ціну. Адже грошей треба теж і на гру в карти. Автім і голод треба теж заспокоїти. (Продовження буде).

тальну. Проф. Шульце займеся головно релігійно-фільосотічними проблемами т. зв. російської новочасної фільософічно - теольогічної школи в Парижі (Бердяєв, Булгаков, Арсенієв). Проф. Залозецький подав перегляд історії духового розвою заходу та сходу і вказав на універсалістичний та есхатольогічний характер східньої духовости, яка могла би причинитися в неоднім напрямі до відбудови секуляризованої західної культури. Інші виклади були посвячені поодиноким питанням східньої та західньої церкви. Проф. Грівец з Любляни поділився цікавими вислідами своїх дослідів над діяльністю Апостолів славян св. Кирилом та Методієм, проф. Вельлеш з Відня зупинився над історією музики орієнтальної церкви, о. ректор Т. Галущинський з Риму представив пластично життя св. Йосафата Кунцевича на тлі історії боротьби за унію та підкреслив, що мученича смерть св. Йосафата врятувала унію перед упадком, доцент Плехль з Відня передав цікавий розвиток ідеї і її передісторію на фльорентійськім соборі, д-р Гайліґ з Відня зупинився над ролею Австрії в унійних змаганнях, знаний історик літургічного співу Дон Суньоль з Медіоляну дав вичерпуючий образ амврозіянської літургії, що стояла під сильним впливом Византії.

Цей пребагатий цикль викладів замкнув проф. Вільгельм Шмідт з Відня глибоко продуманим рефератом, у котрім синтетично подав огляд історії західнього християнства. Він звернув увагу на те, що християнська релігія набрала універсального значіння щойно тоді, коли зіткнулася з універсальними здобутками грецької та римської середземноморської культури. Глибоке враження викликали його виводи про місійну ролю східної церкви, що сягала аж до Китаю (Несторіянізм) і західної церкви, котра завоювала шосту часть світа, так, що нині християнська релігія в могутніх обіймах получила з собою східні і західні континенти і тим сотворила всі дані для будучої єдности церков.

Понтифікальна Служба Божа композиції Моцарта Б-дур в зальцбурській катедрі була дійсно настроєвим закінченням Академії, яка стояла на европейській висоті так своїми науковими як і мистецько-музикальними імпрезами.

Зальцбурґ, 1. серпня 1937.

Володимир Залозецький.

З польської преси.

„Кріза нормалізації“.

Під таким наголовком находимо в „Бюлетині Польсько-Українськім“ з 8. ц. м. (ч. 28) передову статтю, що її з уваги на актуальну тематику подаємо майже в цілости з незначними пропусками.

„Майже два роки тому, читаємо там, безпосередньо по заключенні польсько-українського виборчого компромісу, що заманіфестував перед цілим світом радикальну зміну у взаїмному дотеперішньому відношенні між відповідальними керманичами польської державної політики й української національної політики ми дозволили собі на скептицизм у цій горішній точці успіху перших конкретних польсько-українських розмов. Не була це ложка дьогтю до бочки меду, не був це вияв хронічного дефетизму, такого характеристичного для польського й українського націоналізму, вгори наставленого на невдачу змагань порозумітися. Не був це лише доказ нашої реальної оцінки положення і нашого знання відносин, психіки та можливостей обох сторін. Нині, по двох роках, можемо похвалитися, що не помилилися в оцінці цієї історичної вже зрештою спроби в історії польсько-українських взаємин: наш скептицизм був зовсім оправданий, а наш тверезий голос остороги перед надмірним оптимізмом був зовсім на місці. Тоді то своїм голосом ми викликали невдоволення в деяких польських і (зокрема) українських колах, зацікавлених у вихвалюванні вже осягнених користей, а не зацікавлених у розбуджуванні чуйности обох громадянств, відсуваних від „нормалізації“, веденої виключно шляхом розмов у стінах міністеріяльних кабінетів. Зате нині, коли надійшла хвилина проби нормалізації, можемо мати сумне вдоволення; ми не помилилися, ми не були фальшивими пророками. Вдоволення тим сумніше, що справа була та є дуже доброю, від якої залежить добро та доля двох великих народів. Цієї справи ми не виреклися, хоч спроба її поладнання викликує сумніви на цілій лінії за її майбутність.

Нема щодо цього ніякого сумніву. Минулий місяць зазначився знову низкою фактів, що вказують на гостру дискусію на тему виглядів нормалізації. Справді краєва конференція УНДО признала довіря п. Мудрому та Целевичеві, але приняла теж резолюції, що своїм тоном і змістом не уступають резолюціям з часів української засадничої опозиції. І справді в цих резолюціях нема кінцевого висновку, що Українська Парляментарна Репрезентація пеᴇходить о опозиції, але зате „Діло“ почно оголувати відповіди на свою анкету усправі ормалізації, а що голос — то оді опози більше в пасивному біянсі.

З другого боку в польському гр...адянстві не видно теж ніякої зміни в настроях невдоволення та подразнення. У наслідку дворічного періоду нормалізації мало по польському боці один великий збірний голос: „Українцям нормалізація дала силу, нам слабість“ — по українському ці такий самий збірний голос: Поляки нічого нам не дали, самі проти нас змобілізувалися, а нас здемобілізували“.

Кілько в цьому правди? Правда що українці вєднали доступ до державних урядів, що його раніше не мали і мають свідомість, що можуть пожалуватися. ...ле не правда, що від двох років ...льше рацюють, ніж працювали передтим ...лише ід того часу місцеві поляки взагалі нічого не знали про їх працю, а коли нею заікавились з нагоди „нормалізації“ як акуальною темою — перестрашились бо самі так не працювали і не працюють. Правда, що поляки консолідуються, але правда теж, що в цьому явищі з усіх мір котрому, за багато говориться про українську небезпеку, небезпеку від своїх співгромадян, які заявляють бажання співжиття і співпраці а за мало говориться, про смертельну загрозу найближчої сучасности — Мови — що в історії Польщі відограла сильнішу ролю, ніж навіть український 1918. р. і всі божевільні, власним громадянством осуджені акти УОН. Правда, що місцеве польське громадянство має жаль до уряду, що в такій важній засадничій справі поставив його перед доконаним фактом, не моючи навіть потреби порозумітися ні не знаючи його безпосередніх причин ні реальної програми — і що так само українські провідники, замісць втягати до своєї тактики якнайширші сфери власного громадянства якнайбільше одиниць, робили все се стосуючи цю саму тактику до польського громадянства: не навязуючи з ним ніяких кон-

---

Д-Р Г. СКЕГАР. 5

Автом із Шікаґа до Ло Енджелс.

(Докінчення.)

Арізона має свою красу. Назва Арізона походить із мови індіянських племен: Папаго та Піма й означає „малий потічок“. Тут колись царював король Монтезума. Руїни його замку стоять ще сьогодні й нагадують могучого і славного володаря. Від непамятних часів мандрували туди індіянські племена, які вже вимерли. Нема вже тих звинних ловців і рибалок, що називались Наваґос, Мокві, Гіля, Юма, Апаші, Піма, Папаго, Могве, Марікопа, Явапай... Високі гори стоять порожні й непорослі, а долини вкриваються травами. Скамянілі дерева доказують, що колись перед тисячами літ росли тут ліси. Виростають тут тепер велитенські кактеї. Держава знана з „велитенського яру“, якого несамовиту красу повинні поети описати. „Мальована пустиня“ пестра від ріжнобарвних пісків. Рожеві, блакитні, жовтаві,земляві, біляві, червонаві піски. Колиб набрати цього піску у шкляну посудину, та показати людині, що не була в Арізоні, не повірить, що на світі може бути такий пісок.

Під вечір приїхали ми до Тусону. Місто нове, чистеньке, будівлі в еспанськім стилю. Всюди пальми і тропікальні дерева, життя в місті незвичайно дороге, тільки овочі дешеві. Коли ми продовжували нашу подорож ,бачили ми по обох сторонах дороги цілі поля альфа-альфи, салати і ріжні городовини перетикані помаранчевими, фіговими й дактилевими садами.

До найгорячішого міста у Злучених Державах, до Юми, приїхали ми пізно в ночі. Температура доходить тут до 115 ступнів Фар., але рівночасно є воно одно з найздоровіших міст, бо сонце світить тут майже кожного дня в році. На одній гостинниці уміщений напис: „Підчас дощевого дня одержать тут всі гості обід і вечерю даром.“

Та як дочекатись такого дня?

Десять миль дальше віхали ми у стейт Каліфорнію. На дорозі спинили нас знову чотири урядовці і приказали всім подрожним вийти з автобусу. Поотвирали всі клунки і переглянули все дуже уважно. Про що йшло? Дивна причина, одначе дуже природна... Шукали за ріжним насінням та овочами, яких не вільно привозити до Каліфорнії, бо міністерство рільництва хоче перешкодити, щоб не закрались до стейту шкідливі насікомі, які нищать овочеві сади та могли би спричинити ще більшу шкоду як уже досі спричинили. Домашні насікомі. Страта йде в міліони долярів. Така ревізія тривала поверх одної години. Решту ночі їхали ми верхами гір, а зі сходом сонця зачали зїздити в долину поміж чудовими садами ріжних овочів і юкки. На годину 8-му приїхали ми до міста Сан Дієґо.

Історія стейту Каліфорнії має свої „американські“ лінії. Перший білий чоловік, що приїхав у ті сторони, був португалець на імя Габрілльо. Цю землю забрав він для Еспанії 28-го вересня 1542. р. Більше ніхто не приїздив туди, аж 1602. р. прибув Віскайно і назвав околицю Сан Дієґо. Недалеко відси заїхав ...ги моря Сер Франц Дрейк 1579. р. і за... землю для В. Британії. Девядесять літ ... 1769. р. приїхав туди францісканин ... Серра і оснував тут першу духовну міс... що ці околиці недалеко Мексику, тому ... їх у 1836. р. Мексик для себе. Тимча... пливало туди щораз більше людей і во... голосили в 1846. р., що цей край „Каліф... є незалежним краєм. Одначе Злучені Д... Америки мали підставу побоюватися, що ... забере цю землю для себе і прилучили ... ріше Каліфорнію до своєї „унії“ у 1... Щойно пізніше можна було думати пр... лення цього порожного краю, де жили ... кі племена індіян. Сан Дієґо числило в 1... 12 постійних мешканців. Відтак прийшо... А. Е. Гортон і виміряв плян на місто ... почали осідати нові поселенці, а коли ві... в Каліфорнії золото, тоді почався ст... наплив людей. Місто мало 1870. р. ... душ, а в 1930. р. 147.995 душ. Такий н... зріст став можливий через здорове п... лагідне море, в якому є повно риб і раків... поверхнею землі золото і нафтова ропа. Каліфорнія означає „рай на землі“, а к... не було залізниць, не можна було до ... раю дістатись. Як перейти 3.000 анг... миль з Шікаґа до Сан Дієґа пішки, аб... їхати возом? Треба подивляти відвагу людей, які добились сюди пісками.

В Сан Дієґо подорожні посідали ... бус рушив у дальшу дорогу. Їхали м... понад берегом Тихого Океану. Перед н... 133 англійських миль до нашої мети.

[illegible] зневажуючи собі старі контакти, не виявляючи якихсь тенденцій зєднати собі його, вважати його чинником, що має щось до сказання в цій матерії! „Намірна осторожність польської сторони, надмірна нетерпеливість української сторони — так формулували ми два роки тому наші побоювання, бо бачили головну небезпеку для цілої примирливої акції у розтягненні між настроєм сповнення деяких конкретних домагань, та отягання від реалізації вирішених приречень, чи хоч би неясних згадок про реалізаційні можливости. Так теж українська преса вичислює цілу низку недоладнаних проблем, що нібито доспіли до поладнання або навіть приобіцяних. Зате польська преса бачить причину до тривоги часами навіть в уявлених речах. Очевидно, що в такому положенні направду важко урядові щонебудь робити: годі йти шляхом приречень українцям, годі здійснювати ці приречення, годі не числитися з активізованим громадянством, годі так узалежнювати рішення уряду від волі спільних організацій, що дуже часто підлягають впливам одиниць дуже неміродатних. Можна, що правда ждати, що з цього вияснюється, до чого доведе кріза, що назріває у внутрішніх українських взаєминах. Але це буде знову втрачений час: знову польсько-укр. взаємини не поправляться, якщо не погіршаться, між обома громадянствами буде знову поглиблюватися пропасть, а між урядовими українськими сферами візьмуть знову верх прихильники тактики „знаменитої ізоляції". Користатиме знову — цей третій, не мітичний, але такий реальний, такий страшенно близький, чуйний, грізний.

Не знаємо, чи довго зуміють теперішні українські провідники втриматися зі своєю тактикою терпеливости та віри в остаточний успіх своєю лінії. Не знаємо, чи може вони самі вдарять в інші тони під натиском українського громадянства, що нагально радикалізується, чи теж зроблять місце іншим і понесуть наслідки невдачі одного періоду, звязаного з їх іменами Не знаємо, чи ці можливі інші схочуть відновити старі помилки, що не зважаючи на невдатну спробу поправи відносин, були помилками і не повинні повторитися, чи теж схочуть хопитися інших метод праці. Є це покищо другорядні та мало актуальні подробиці. Зате актуальною є справа збереження рівноваги духа і зимної крови для тих усіх, які — не беруть навіть безпосередньої участи в нормалізації — є неначе її духовими батьками і можуть заплатити за її заломання найдорожчу ціну — ідею. Йде саме про те, щоби ці дві речі тісно від себе відмежувати: що іншого ідея зближення, порозуміння і польсько-української співпраці, а що іншого евентуальна невдача цієї чи іншої спроби реалізування цієї ідеї, спроби, що відразу виявляла деякі помилки з одного і другого боку, фатальні — як виявляється — у своїх наслідках. Одначе остаточні й евентуальні лихі наслідки цього одного періоду і цього одного зусилля, але не можуть обтяжувати взагалі **самої ідеї, що її диктує державна польська та національна українська рація, льогіка історії Польщі та України, історичний імператив теперішньої доби, географічне положення обох народів, національний склад Польщі та істнування спільного смертельного ворога.**

І саме у хвилині, коли нормалізаційна політика переживає важкий період — „Бюлетин Польсько-Український", читаємо там, не зрезигнує зі своєї ідеї, що її вважає нині більше актуальною, ніж колинебудь.

Ми пропагуємо — читаємо при кінці — правдиву, дійсну, поправу відносин, тривку, глибоку, мудру, розумну і справедливу. І далі будемо її поширювати, з глибокою вірою, що такий стан надійде. Бо не вірючи в це, ми мусіли би стратити віру в мудрість та здоровий інстинкт народу, обох народів і повірити в їх самогубні нахили.

Годі дістатися на Гуцульщину.

У звязку з приписами про охорону границь і туристичними обмеженнями на Гуцульщині появився у „Курієрі Варшавск-ому" фейлетон Джіма Покера, який подаємо у скороченні:

„Я вибирався на Гуцульщину, щоби провести там свою відпустку, але показалося, що Гуцульщина доступна нині звичайному смертникові тільки після поладнання формальностей подібних до тих, яких вимагають, щоб дістати дозвіл на виїзд за границю.

Мешкаю в місцевости, що лежить 15 км від околиці, але належить до провінціяльного повіту. Отже мусів їхати 40 км. до староства, щоб дістати потрібний дозвіл. Управляю фотографічний спорт, але довідуюсь, що на Гуцульщині фотографувати не вільно, інакше мене арештують. Як справжній турист подорожую мотоциклем і знову довідуюсь, що на Гуцульщині це заборонене.

Але я вперся До сто громів, я льояльний громадянин, чи ні? Сідаю до автобусу, опісля на вузкошляхову залізничку і їду до староства.

— Дозвіл на виїзд на Гуцульщину? — здивувався знайомий урядовець. — Алеж, Гуцульщина належить до Польщі і ніяких дозволів не треба...

— І я так думаю, але дійсність інакша.

Урядовець про це не знав і щез. По десятьох хвилинах вертається вже краще поінформований, і веде мене до свого товариша, що видає перепустки. Застаю тільки одного жида, що хотів їхати до Коломиї, але довідавшись, що, дозвіл коштує 5 зол., волів зрезигнувати.

— Як то? У Варшаві стоять цілі хвости, щоб дістати дозвіл. А тут така пустка?

— Нічого дивного, — відповів урядовець. — Люди на провінції воліють сидіти дома або їхати там, де не потрібно стільки заходів.

За тиждень я мав дозвіл з гарною урядовою печаткою. Нараз, як грім з ясного неба, вичитую вістку:

„Розпорядок про обмеження руху в станиславівському воєвідстві стрінувся з деякими трудношами при вводженні в життя, тому практичне його застосування відложено до 15. серпня."

В мені закипіла кров. Якто, стільки труду, часу, грошей, державнотворчої льояльности і все надармо. Ні, того мені вже за багато! Дозвіл, добутий з таким трудом, мусить мати свою вартість! Отже, як речинець пересунено до 15. серпня, то я, щоби використати мій дозвіл, поїду аж після цього речинця. Принаймение буду знати, що не трудився надармо!

Так, але що буде, як і цей речинець продовжать, або, ще гірше, як розпорядок про видавання спеціяльних дозволів зовсім скасують? Бо прецінь, говорячи між нами, всі впевнюють, що цей розпорядок не видержить життєвої проби..."

Від Редакції: Довідуємось, що без огляду на це відложення, в туристичній практиці обмеження таки виконують та, що дозвіл на виїзд на Гуцульщину дуже тяжко дістати.

Енджелс. Це був пятий день нашої подорожі, всі ми були змучені, а всеж таки лиця наші засяяли, коли побачили, що переїзджають через рай на землі. Помаранчеві дерева були обкрашені достигаючим овочем і пахучим, білим квітом. Рожі ріжних барв наповнювали воздух чарівними пахощами. Стрункі пальми дивились на другі, галузисті овочеві дерева. В садах виринали дахи й вежі пречудних віль. Щасливі ті люди, що могли тут дивитись на свої поля й на широке море, на погляд спокійне, одначе невпинно рухливе, бо слало постійно широкі пінисті хвилі до зелених і пахучих берегів. Наш автобус жене, хоч ми хотілиб довше глядіти на цю красу. Тут і там хвилює жито і пшениця в повнім колосі. Одначе непокоїмось непотрібно. Одна краса зникає, друга надходить. Вид мчить за видом, один кращий від другого. Але з часом зрідли сади і гарні доми. Показались малі дімки, бідні хати. В цілім раю живуть також бідаки. Показались піскові простори, пусті на око, але на них виріс ліс помп-журавлів, що тягнуть плинне, темне золото, нафтову рпу на верх. Показались величезні, круглі, бляшані збірники. Всі помпи в повнім русі. Воздух не несе до нас запаху рож і квітів, але сопух ропи. Нафтові поля тягнись яких десять миль, опісля почалися знову сади, великі поля суниць, сади помаранчевих дерев, роскішні віллі.

Зелено-сині хвилі Тихого Океану зачісують білими гребенями береги Каліфорнії. Ми не стямились, коли на одинацяту годину перед полуднем наш автобус станув у місті Ло Енджелес.

Як піднести життя на „вищий стиль"?

ПРОМОВА МАРШ. СЬМІҐЛОГО РИДЗА.

В неділю 8. ц. м. відбувся зїзд польських легіоністів, на якому виголосив промову марш. Сьміґли-Ридз. В цій промові між іншим сказав:

„Тепер світ переживає великі часи. Повстає глибокий неспокій за майбутнє, а одночасно ростуть зусилля, щоб до того майбутнього йти в найкращому і найсильнішому поготівлі та формі. Кожна держава робить це на свій погляд, як уважає за найдоцільніше, робить те, на що її стати. Чи Польща є відокремленим островом, береги якого бережуть надприродні сили, щоб поляки могли позволити собі на взаємні суперечки? Мусимо піднести життя Польщі до іншого, вищого стилю. Я не є песимістом. Мусимо ствердити, що поза величезними повоєнними нашими досягненнями ми ще в багатьох царинах є примітивом. Є це причиною того, що в часі, коли інші держави переживали найбільший розвиток, ми не мали держави. Мусимо вийти з цього примітиву, коли хочемо бути великою державою. А як вийти з нього? Перше: мати сильну, добру, армію, якаб гарантувала зовнішній спокій; друге — залізною, твердою безоглядною рукою втримувати лад, порядок, певність завтрішнього дня і безпеку в нашому, внутрішньому житті; третє — маючи зовнішній спокій і внутрішній лад, сконсолідувати ідейно обєднаний, карний гурт тих людей, які мають уже задосить крутих і небезпечних доріг власних найдрібніших ґетт, або тих, що входять молодими в життя та хочуть для Польщі працювати і що їм на Польщі залежить. Кому залежить на Польщі і хто не має зачаділої доктринерством голови, той напевне радо порозуміється щодо ідейних основ. Цим гуртом перебороти еволюцію і зміну польської психіки. Ці люди зачнуть працю піднесення на вищий щабель життя Польщі, як держави.

„Люди переконуються, що той простий спосіб дає їм більше, ніж химерні, фантастичні доктрини, що не досягають своєї цілі, або створюють братовбивчу, боротьбу і ще більшу нужду. Вірю, що знайдеться гурт таких людей у Польщі. Колиб що енергію, хист, ентузіязм і навіть самопожертву, що вкладаються у спори, підюджування, підкопування, вложити в добру, чесну працю, то як би інакше виглядала Польща! Але я глибоко переконаний, що знайдеться спосіб, щоб тих, які хочуть юдити, які хочуть вперто підтримувати неспокій у Польщі, — нарешті переконати, що час із цим покінчити. Час впровадити відносини, сперті на правді. Надійшов час піднести шоломи, відкинути всякий фальш. Я глибоко переконаний, що всякий фальш буде відкинений".

Після промови відбулася дефіляда леґіоністів віддання пошани тлінним останкам марш. Пілсудського на Вавелі. У зїзді взяв участь прем. Складковський, деякі міністри та полк. Коц.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Міліонове місто повстало з одного човна.

В австралійській пристані Мельбурн будують великий памятник. Буде це маяк, що вказуватиме дорогу кораблям серед ночі. Памятник присвячений жінці, що поклала величезні заслуги для розвитку Австралії. У 1835. р. виїхав з Англії корабель „Вікторія Ребека" із 100 жінками. Вони їхали на поклик англійського уряду — поклик незвичайний. В Австралії жили англійські кольоністи засудженці; там не було жінок. Англійці, що вміють знаходити завсіди нові засоби педагогії, рішили, що коли такі заточенці оженяться, жінки можуть мати величезний моральний вплив на їх життя і працю.

Англійські дівчата їдуть у невідоме.

Англія й досі має забагато жінок. Та перша сотня, що згодилася ділити недолю людей з лепевними характерами, складалася з жінок ріжної вдачі. Були там такі, що шукали бурхливих пригод після самотнього, знудженого життя, були й дуже бідні, що боролися з нуждою, були і жінки з серцем готовим до самопожертви — кандидатки на місіонарки та черниці. Корабель, що їх віз, мусів боротися з морем підчас довгої подорожі, бо треба було обїзджати Африку і перерізувати аж три океани. При кінці 1835. р. він був уже недалеко австралійського берега, але мусів обїхати ще острови та затоки „Великого Барієву". Це були ще два дні їзди, коли нараз прийшла страшна буря. Буревій кинув кораблем об підводну скелю, вода почала вливатися до кабін. Спустили рятунковий човен, але жінки не мали сміливости скакати до води. Тоді одна з них, молода дівчина Валерія Батман, проявила незвичайну сміливість та енергію. Вона не тільки перша скочила у човен, але своєю палкою промовою заохотила інших піти за її прикладом.

Піонірки допливають до берега.

Двацять один дівчат плило під її проводом два дні серед розбурханого океану. Батман уміла підтримувати своїї товаришки на дусі бадьорим словом та рішучим прикладом. Коли буря затихла, вони плили вже спокійно, здисципліновані до своєї нової батьківщини. Після тижня плавби 23. грудня 1835. р. появився перед їх очима австралійський беріг. 19 дівчат доплило туди щасливо; дві згинули в дорозі як морячки, коли напинали вітрила. На тому місці, де вони причалили, стоїть нині величезне місто із хмародерами та фабриками. Тоді була це дика мальовнича околиця. Дівчата, які приїхали сюди, мусіли жити у гірських печерах. Жили вони якийсь час власними харчами і навчилися користати з великої кількости овочів, що росли там дико. Але ніяких білих чоловіків не знайшли.

Зустріч із дикунами та білими.

Тут ждали їх іще прикріші несподіванки. Дикуни — місцеві мешканці відкрили їх і почали на них нападати. Боронитися перед ними було неможливо. Тоді Валерія Батман виявила неабиякий хист дипльоматики заключивши з ними мир. Умовини миру не були легкі: одна з англійських дівчат мусіла зробити із себе жертву та вийти заміж за провідника дикунів. Інші могли занятися працею на ріллі. Так жили вони самотно серед пралісів. Аж одного дня почули стріли із рушниць. Це був доказ, що недалеко є десь білі люди, які йдуть відкривати та завойовувати цю невідому землю. Дівчата почали їм іти назустріч.

Нова оселя з романтичних подружь.

Їх зустріч була неймовірно радісна. Відділом білих людей проводив молодий, кремезний красунь. Валерія кинулась йому на шию розплакавшись з радощів. Велитень здивувався, почувши рідну мову. Його товариші не могли зрозуміти, звідки тут узялися молоді землячки? Вони мусіли оповісти їм свою небуденну пригоду. Валерія Батман вийшла заміж за провідника австралійських піонірів. Її товаришки стали подругами інших парубків. Так повстала перша оселя на місці, де почало розвиватися місто Мельбурн — пізніше кубло міліонерів.

Корабель „Вікторія Ребека" не пропав на морі. Вітри занесли його до інших островів і його пасажири висіли на „Болс Пірамід". Корабельний священник дав шлюб кільком новоженцям і так повстала нова перша поселенча громада. 27 років пізніше відкрив її новий корабель, що випадково пропливав туди. Тоді жило вже там 273 осіб. Усе це заслуга одної сміливої жінки Валерії Батман.

Герби стають модні в Австрії.

В Австрії мріють щораз частіше про добрі давні часи цісарства. Чим більше там бідаків, тим більше мрій про пишноту королівського двору та спокійне життя. Чи дивниця, що зростає там теж зацікавлення зверхніми ознаками цієї пишноти — гербами? Голова найдавнішого віденського товариства геральдично-генеальогічного д-р фон Пантц на Пельценбахах пояснює це тим, що дух нашого часу реагуючи живо на добу післявоєнну, що скасувала всі шляхотські відзнаки, звертається знову до минулого, щоб відшукати своїх якнайславніших предків. А тому, що в давнину право до гербу мали не тільки аристократи, але й міщанські, навіть селянські родини, які чимось відзначилися, то й ці шукають за слідами своїх заслуг.

100.000 символічних знаків.

Герби, як відомо, це відповідно зображені образи на щиті, що служать як відзнака якійсь землі, товариству або якійсь родині; ці образи мають свої окремі символи. Вони повставали найчастіше за февдальних часів від тисячеліть і то в ріжних країнах, незалежно одні від одного. Не тільки в Европі, але вже в арабів і в японців герби були поширені з давніх-давен. Самих австрійських гербів є — 100.000 скатальогованих, а кількасот тисяч в устній традиції. Щоб розумітися на них, треба знати добре історію, мистецтво, соціольогію — може й астрольогію.

Ослячі вуха — почесна відзнака.

Вони повстали як боеві відзнаки на щитах. Лев був символом сили та великосердя, орел — воскресення, визволення, далекосяжної сили, одноріг — дівоцтва, непорочности, олень і пантера символами Христа, рожа, лілея і місяць звернений угору — символом Богоматері. Є теж герби з надписами, як ребуси. З деякими гротесковими, гумористичними та чудернацькими звязані ріжні легенди. Нпр. герб голяндського походження родини Керковіюс виводиться від того, що колись ця родина звалася „Керкове" або „Кірхоф", себто цвинтар. На її гербі на чорному щиті змальована цвинтарна огорожа із трьома людськими черепами і ще один череп над шоломом. Шляхтичі Драховські мали зображеного молодця з ослячими вухами, а це була колись почесна відзнака, якою гордилися ріжні лицарі. Графи Цепеліни мають у свому гербі ослячу голову. Чим герб простіший — тим він давніший.

Безсмертні моделі.

Чи не приходить вам часто на думку, чому на образах, які бачите довкола себе, нині мальованих, так мало ідеальних гарних жінок? Їх місце заняли — фантастичні лінії, звірі, раки, оселедці, колоди та всякі нерозгадані потвори. Сучасні мистці перестали носити у своїй душі тугу за ідеальними жіночими постатями. Не знаємо, чи тому, що людські створіння стали немодні як тема образів чи може модні мистці такі щасливі, що жіночу красу находять на кожному кроці і використовують її, так сказати, для приватного вжитку, а не як моделів.

ЯК БЕКЛІН ЖЕНИТЬСЯ У РИМІ.

Давні мистці запопадливо шукали живих моделів. Деякі тужили за ідеальним живим зразком, який моглиб відмалювати, цілє своє життя, — інші щасливіші — находили їх випадково. Фоербах знайшов модель до своєї „Нанни" у Римі в особі доньки шевця з Трастевере; звалася вона Нанна Ріді і він зробив з неї Іфігенію. Він уявляв її собі як якусь неземну зяву гідну фідієвого долота. Беклін теж знайшов свій ідеал в Італії. Два роки переходив він попід вікном одного мешкання в Римі, щоб тільки глянути на якусь малу дівчинку. Одного вечора він зустрів її на вулиці в товаристві сестрінка. „Вибачте — він звернувся до молодця — я хочу кілька слів сказати цій панночці". І спитав панночку: хто вона? Дівчина відповіла з опрископ: „Чого ви хочете від мене?" Беклін відповів коротко: „Хочу спитати, чи ви хотілиб стати моєю жінкою. Чи я можу порозмовляти з вашим татом або мамою". — Я не маю батьків. — Може вуйка або тітку. — Зайдіть до моеї тітки Антонії, маминого сестрінка. Так Анджеля Пазочі стала жінкою швайцарського мистця, навчилася розуміти його та помагати в його праці. Коли одного разу Беклін хотів вступити до швайцарської гвардії неапольітанського короля, вона спротивилася цьому заявляючи, що не виходила замуж за військового, тільки за мистця. Вона була така енергійна та заздрісна, що не дозволяла йому брати собі інші модельки. Як він собі радив — не знаємо. Не диво, що часто малював фантастичні потвори.

ДВІ ВЕНЕЦІЯНКИ.

За найгарніший малярський модель деякі вважали Тіціянову „Фльору". Ця венеціянка мала чудове золотисто-червоне волосся, яке перейшло до історії мистецтва як технічний термін „тіціянова червінь". Фльору бачимо теж у постаті мадонни, Сальоме та Данае, навіть у таємничому образі „Небесної та земної любови". Учень Тіціяна Джіорджіоне обезсмертив у своїх образах одну черницю, яку мали вбити за кару на палі, підозріваючи її, що мала любка. Вона втікла якимсь способом з манастиря перед засудом; Джіорджіоне заопікувався нею і вона стала моделем його образів. У 1511 р. коли у Венеції вибухла чума, не оминула теж Джіорджіонової красуні. Він не переставав відвідувати її підчас її недуги, заразився і сам помер від чуми в 34 р. життя.

ОПІКУНЧИЙ АНГЕЛ РЕМБРАНДТА.

Велику ролю в житті Рембрандта відограла теж одна жінка; Гендріке Стоффель. Як 28-літній приїхав Рембрандт до Амстердаму, де наняв хату в одного мистецького антикваря Олленборха та оженився з його сестрінкою. Відома „Саскія" з численних його образів це його жінка. Але вона скоро вмерла. Умираючи вона залишила своє майно себто дім, де мешкав Рембрадт, свому синові Титові з тим, що батько мав користуватися майном до хвилини, поки вдруге не ожениться. Рембрандт не знав ціни грошам і не вмів вести інтересів; його вірителі прогнали його з гарного дому і забрали все добро. У цих скрутних хвилинах єдина, що вміла йому допомогти була його служниця Гендріке Стоффель. Вона взяла у свої руки всі його діла, заопікувалася його сином і стежила за ним, щоб він міг спокійно працювати. Рембрандт залишив нам портрет, а його життєписці не можуть нахвалитися прикмети Гендріке — простої селянки, яка мала ніжну та чутливу [illegible].

СМЕРТЬ ВІД ЩАСТЯ.

Суд у Ліоні розглядав цими днями затяжну справу одного поштового урядовця, який обезпечився на пів міліона франків у користь своєї жінки. Він був дуже здоровий і після довгих формальностей його обезпечення асекураційне товариство приняло. Та як тільки він підписав обезпеченеву полісу — упав без памяти. Лікар ствердив удар серця. Клієнт схвилювався від надмірного щастя, що перевів щасливо таку трансакцію і вмер. Т-во відмовилося виплатити його жінці обезпеченеву суму і вона почала процес. Т-во програло процес у ріжних інстанціях. Підпис покійного був на полісі — умова була заключена; його жінка дістала пів міліона.

МІСТО ДЕ ПАНУЮТЬ ЖІНКИ.

У містечку Ню-Альбані, в америк. стейті Канзас, що має кількасот мешканців влада перейшла в руки жінки Сазі Марфі, що стала бурмистром і дібрала собі інші співробітниці. Під гаслом незалежности, свободи та поступу вона хоче створити новий лад. Найважніші посади вже від двох років у руках жінок. За два роки не було там ні одного судового процесу. Місто не має дефіциту. Всі що танцюють платять високий податок, пива — нема. Всі чоловіки мусять сидіти тихо, бо жінки мають скрізь більшість. Покищо нема там одначе революції. Хто хоче танцювати і пити — іде до іншого міста.

З ПОЛЬСЬКИХ СПРАВ

Польща не може дозволити собі на експерименти.

Декларація полк. Коца й організаційна акція О. З. Н. у терені створили підставу до консолідації польських лівих партій. Варшавський консервативний „Час" зі 7. ц. м. у передовій статті п. н. „Консолідація лівиці" спиняється над консолідаційною акцією ОЗН. і приходить до висновку, що ОЗН. обєднає помірковані елементи з правиці. Тому то радикальні елементи з лівиці шукають консолідаційного терену для противаги правої консолідації ОЗН. Протиакцію лівих сфер уважає „Час" здоровим обявом, бо доказує, що акція полк. Коца починає прибирати реальні форми. Не слід теж забувати, що кожна політична акція, навіть найширше подумана, мусить залишити поза своїм обсягом деякі чинники, які з цих або інших мотивів ставляться до неї негативно. Тому теж поза ОЗН. мусять залишитися вужчі чи ширші кола, невдоволені з її діяльности, що признають ідеольогію суперечну з ідеольогією О. З. Н.

Спроби консолідації лівиці мають виразні політичні цілі і напевно прийде час, коли лівиця дійде до влади та обєднає більшість активного елементу. Одначе в теперішній політичній ситуації Польщі ліві радикальні уряди не бажані — міркує автор статті — і зрештою мало правдоподібні. Чому? Бо радикально-ліві уряди мають нахил до господарських та соціяльних експериментів, що дуже коштують. Тимчасом Польща, щоби вийти з теперішньої нужди, мусить вести помірковану й осторожну господарську політику. Польща не може дозволити собі на такі експерименти як Франція з урядом Блюма. Зрештою і навіть у Франції новий уряд мусів завернути в господарській ділянці від радикальних теорій. Польща не може дозволити собі на такі експерименти. Одначе автор потішає, що прихід до влади радикальних чинників у Польщі в теперішній хвилі не правдоподібний. Вкінці розгін деяких лівих фашистів захопити владу у Польщі нереальний тому, що лівиці дуже важко сконсолідуватися, бо між т. зв. санаційною та опозиційною лівицею істнують глибокі суперечности.

В Дністровий яр.

(З вакаційних мандрівок)

Виїздимо зі Станиславова автобусом П. К. П. (держ. залізниць), що курсує тепер між Городенкою і Станиславовом, бо хочемо дістатися до Незвиськ, села положеного в городенськім повіті над Дністром. Манить нас побачити Дністровий яр та славний закрут (меандер) Дністра біля Незвиськ, найбільший із усіх дністрових закрутів, що творить немовби букву „О", тільки вгорі отворену. Переїздимо через старе місто Тисьменицю, що колись було багатим торговельним центром вірмен, а біля неї виростав на багнах Станиславів, що й називався тоді „біля Тисьмениці". Виїздимо зі стниславівської кітловини на початок подільської плити, яка зачинається на правім березі ріки Ворони. Минаємо довге село Клубівці, залізничу стацію Палагичі і зїздимо в яр річки Товмачика. По дорозі якийсь селянин, що сидить біля шофера, задержує автобус, виходить на поле та шукає чогось над ровом гостинця. Подорожні слідять зацікавлено, чого він там шукає і врешті бачимо, як вертається він із вязкою цвитучої дикої цикорії і обяснює шоферові, що це знаменитий лік на якусьтам недугу. Переїздимо місто Товмач, столицю наших радикалів, та крутою дорогою спинаємося в гору, а властиво на другий беріг річки Товмачика. Дорога ця — це типова галицька „автострада" повна вибоїв та невтовченого каміння; автобус підстрибує, як по магільниці і ми подивляємо тільки силу його конструкції та притомність шофера, що мусить виминати не тільки всі більші вибої, але також корови, гуси та інші звірята, які з цікавістю задержуються по середині дороги та приглядаються цій несамовитій потворі. Автобус курсує тут заледви кілька місяців, тому не лише звірята, але й люди не привикли ще до цього засобу комунікації і спиняють його нормальну швидкість. Минаємо села Озеряни і Живачів та зїздимо у яр незвиського потока, правої притоки Дністра. По двогодинній подорожі висідаємо в Незвиськах, бо ми вже в нашій меті.

Село лежить у глубокім ярі незвиського потока і його маленької притоки, що віковою працею вспіли вигризти глубокі яри, а їхні стрімкі та голі береги осяяні заходячим сонцем викликують враження гір. Крізь село переходять два шляхи, що лучать Товмач із Городенкою та Коломию з Бучачем.

Ідемо шукати нічлігу і в кооперативі довідуємося, що за нічлігом треба звернутися до солтиса, бо без картки від нього ніхто нас не прийме на ніч. Не знаю, чи це доручення має сприяти туристиці, чи має воно також інші цілі, але селяни цьому не дуже раді, бо звичайно закватировують людей по кращих хатах, а що літньою порою крутиться туди досить подорожніх, то селяни мають цих гостей доволі. Відшукуємо канцелярію солтиса. Одначе не застаємо його дома, тільки його жінку і вона поручає сільському поліціянтові запровадити нас на нічліг так, що ми скоро опинюємося на кватирі. Правда, ґазди нема дома, бо пішов у село за орудками, а ґаздиня на весілля десь аж на друге село, а молода дочка Марійка боїться нас пустити до хати, одначе наші переконливі запевнення, що ми порядні молодці та повага сільської влади, яка нас туди спрямувала, опановують недовіря до нас і ми дістаємося на нашу кватиру. Заспокоюємо голод пареним молоком та нашими „провіянтами" і кладемося у „родинне" ліжко з деяким страхом, що як показалося у ночі, був оправданий, бо фавна тихого подільського села хотіла насититися панською кровю і цілу ніч переслідувала нас своїми наступами. Були це, на щастя, тільки Пулекс іррітанс, по нашому — блошка.

Ранком ідемо знову до канцелярії солтиса застаємо його вже при праці над копицею ріжних урядових паперів. Робить на нас симпатичне враження статочного і освіченого селянина; нарікає на свої урядові клопоти (хтож з нас не нарікає!), віддає нам наші леґітимації, які минулого вечора задержала солтисиха — по думці урядових приписів — і ми попрощавшися сходимо селом у дністровий яр. Поромом переїздимо на другий беріг Дністра до села Луки, переходимо село і прямуємо полем на північний схід. По дорозі стрічні селяни нарікають на посуху, бо дощу не було вже два місяці (а це кінець червня). Пізнати це по полях. Озимина ще доволі гарна, бо весняні дощі сприяли їхньому розвиткові, тоді як ярі збіжжя та городові ростини з причини посухи не вспіли розвинутися і ледви відросли від землі. Лишаємо поля і гарною лісовою дорогою доходимо до місця з якого бачимо дві ленти Дністра, що пливуть у противних напрямах, віддалені від себе на 800 метрів. Права лента видна краще, бо ліву заслонює високий ліс, що поростає її лівий беріг. Також лівий беріг правої ленти порослий корчами, переважно дереню; беріг стрімкий і високий до 138 м. від позему ріки а правий беріг низький і покритий ланами управних піль. Сонце пригріває немилосерно, але його горяч лагідить приємний леґіт, що несеться від води. Сідаємо в тіні ліщини та насолоджуємося чарівним видом, який розтягається перед нашим зором і дивуємося, чому так мало туристів відвідує дністровий яр, що певно має не багато менше краси від звісної долини середнього Рейну. А пригадують його і руїни старого замку з XVII. століття у поблизькім селі Раківци на правім березі яру. Колиб цю стінку, що ділить обі ленти Дністра, перекопати, діставби, великий 7-метровий спад води і його сила моглаби витворювати величаву енергію та вправляти в рух поважні машини. Мабуть в часі війни німці мали готовий плян цього перекопу і будови великої електричної стації, якогось „Дністробуду", що мала давати електричний струм для половини східної Галичини. Та на плянах скінчилося.

Сходимо карколомною стежкою збочем у низ над ріку, переправляємося човном на другий беріг до села Раковець та насолоджуємося купелею в сонці і Дністрі. По відпочинку находимо з трудом ґаздиню, що продає нам горнець квасного молока, якого недостача в селі спричинена браком паші для коров. Так тут як і в Незвиськах мало коров а за це багато овець і кіз, які вдоволяються пасовиськами на берегах ярів. Оглядаємо руїни раковецького замку збудованого 1658 р. дідичем Бенявським, як говорить про це латинський напис на таблиці вмурований у зовнішній стіні над вїздовою брамою, і стяжкою понад ріку вертаємо до Незвиськ. За нами збираються хмари і чути ґрюкіт грому. Ідемо дійсно поміж дощ, бо за нами і перед нами паде вже ця довгоочікувана благодать та сухі доходимо до Незвиськ добре скроплених дощем. Відпочиваємо хвильку на нашій кватирі, лишаємо наші наплечники і йдемо оглянути копальню фосфоритів, яка перед кількома роками була ще в русі. Тепер штольні засипані і до середини тяжко дістатися; всеж таки находимо кілька фосфоритів і скамянілих їжинців та слимаків, якими мій співмандрівник-геольоґ тішиться немов би скарбами. Та дощ не хоче нас пропустити на сухо і ми утікаємо під парохіяльну стодолу та перечікуємо дощик і слухаємо оповідання стрічного селянина, що також скрився перед дощем, про фабрику та про колишні заробітки селян, що у ній працювали. В селі стоїть ще досі великий барак з уладженням, в якім був склад і перерібка фосфоритів. Тепер будинок без ужитку, — може діждеться ще якого підприємчивого чоловіка що оживить копальню, бо фосфоритів в землі ще доволі. Коло будинку росте великий мурований дім для місцевої кооперативи, яка має в селі дві крамниці, що добре розвиваються. Ідемо оглянути село, що робить гарне враження чистотою і ладними забудованнями. Господарства виглядають немов малі твердині, обведені муром (каміння тут доволі), а часто й подвіря виложені камінними плитками. Селяни мають гарну ношу, вічливі та гостинні.

Переночовуємо знова на нашій кватирі і ранком всідаємо до автобусу та минаючи „доми стшелецкі", що розсілися по наших селах як печериці по дощі, доїздимо до Станиславова.

Подільські прогульки у нас мало популярні, хто вже має відвагу мандрувати, цей найрадше вибирається в гори, отже й не знаючи, що Поділля має свою красу, особливу в ярах рік. Дністровий яр від Галича аж по Збруч це панорама чудових краєвидів, до яких доволі легко дістатися і залізницею, як приміром з Нижнева — на лінії Станиславів-Чортків — до Кутиськ або Буківної чи автобусом і дальше в напрямі Городенки. Ще кращі є прогульки каюками або човнами, які можна найняти у наддністрянських селах. Літом Дністер роїться від каюків, на жаль, не чути на них української мови.

Станиславів, 24. VII. 1937.

Осип Залеський.

ДАЛЬШІ ЕКЗЕКУЦІЇ В СОВІТАХ.

З Москви повідомляють, що на сибірських радіостаціях перевели чистку і усунули всіх директорів і більшість персоналу арештували.

В Саратові арештували трьох директорів тракторної стації під замітом саботажу жнив.

У західнім Сибірі і на північнім Кавказі арештували членів управи союзу комуністичної молоді.

Алькоголізм стелить ліжко сухотам.

Клятва на міністрів незгідна з правом.

БІЛГОРОД, 9. 8. ПАТ. Вчора, в неділю, всі церкви були виповнені вщерть, бо було заповіджене відчитання на ранішнім богослуженні рішення святішого синоду у справі 9 членів уряду, предсідника палати і 20 послів із білгородської округи. Всіх їх позбавили всяких прав і привілеїв від дня проголошення присуду церковним трибуналом за те, що причинилися до приняття конкордату з Апостольською Столицею. Спис вклятих започатковує премієр Мілян Стоядінович, а закінчує посол Драгомір Стоядінович. Клятву проголошено того дня у церквах усіх дієцезій в Югославії.

Агенція Аваса оголосила такий комунікат: У звязку з рішенням синоду православної церкви проти членів уряду, добре обзнайомлені з ділянкою церковного законодавства правничі кола заявляють, що рішення церковної влади зовсім незгідне з правом. Воно противиться не лише югославянській конституції, але також канонам православної церкви.

—o—

Конфлікт неминучий.

Агенція Домеї здогадується, що амбасадор Каваіне переведе тільки розмови з поодинокими членами уряду, що не є однозначне з початком договору з цілим нанкінським урядом. Японський амбасадор не дістав покищо ніяких дальших інструкцій від свого уряду. На його думку китайсько-японські відносини дуже напружені і все промовляє за тим, що конфлікт неминучий. Одначе Кавагое запевнив, що зробить усе, що зможе, щоб тільки рятувати ситуацію.

БОЇ КОЛО ТІЕНСІНУ

На залізничім відтинку 30 км. на полудневий захід від Тіенсіну велися бої між передніми стежами японських і китайських армій. Японці відступили у північнім напрямі. З Калгану повідомляють, що в північній частині провінції Чагар діє кількадесятьтисячна монгольська армія під командою князя Тегсе, загрожуючи східній частині провінції Суїтан. Цю армію спомагають японські війська, яких 2 дивізії вичікують у Тулюні. Одна з дивізій прибула вже до Джеголь.

КИТАЙЦІ СТРАТИЛИ ВЖЕ 5.500 ЛЮДЕЙ.

Часопис „Іні пао" подає, що ґен. Сунчеюан повідомив нанкінський уряд, що китайці стратили вже в північнім Китаю 5.500 людей.

На підставі звідомлень японського ґенер штабу ефективи 29 кит. армії обнизилися з 80 тисяч на 30 у звязку зі стратами в бою і дезерцією.

ЯПОНСЬКІ ВІСТКИ ПРО УВЯЗНЕННЯ ҐЕН. ГОІНҐСІНҐА.

Китайська аґенція „Централь Нюс" повідомляє, що китайські урядові кола вважають смішною і безпідставною вістку, що її подав японський часопис із Шанґаю, буцімто міністра війни ґен. Гоінґінґа, та що ґен. Ванчінвея убили молоді старшини.

Справа німецьких журналістів.

„Райтер" повідомляє, що радник німецької амбасади Верман зложив сьогодні рано візиту Форейн Офіс у справі видалення німецьких журналістів. Покищо невідомо, яке становище в цій справі займе німецький уряд.

—o—

У Свідрах Малих знайшли другу покинену бомбу.

8. ц. м. знайшли на березі Висли в доволі великій віддалі від посілости полк. Коца в Свідрах Малих бомбу, яку імовірно співвинов-ник покинув 18. м. м. підчас утечі, не вспівши її ужити.

НОВИНКИ.

— **До Шановних Передплатників українського спорт. тижневика „Змаг"! Просимо не рекламувати останнього числа 26. з дня 9. 8. ц. р., бо воно в цілости підпало конфіскаті.**

— Найсолідніші футра тільки у Юліяна Глушевського, Львів, пл. Капітульна 3. І., телефон 254-46.

— **Чи знаєте, що в єдиній українській господ. школі Т-ва „Просвіта" в Милованню** п. Рошнів к. Єзуполя, можете дістати на осінній сезон **першорядні щепи тільки по 1 зол. за штуку,** а при більшій кількости ще й відповідний опуст? Рівнож насіння городове дістанете за 75 прц. риночної ціни. На щепи шліть вже замовлення, бо з кінцем вересня та з початком жовтня найдогідніша пора до саджения! 1375 4—10

— **Особисті вісти.** О. Л. Куницький, парох катедри св. Юра й опікун політ. вязнів, виїхав на лікування. Адреса для приватних листів й посилок остається незмінена: Львів, Пл. св. Юра 5, або вул. Руська 3. II.

— **Рух населення м. Львова.** На основі статистичного місячника „Львів у цифрах" населення міста в травні ц. р. доходило до 317.249, з приростом 528 в часі останнього року. Подруж заключено в цьому місяці 200, із цього рим. кат. 78, гр. кат. 48, жидів 67, мішаних 22. Вродилося 409 дітей, вмерло 313 осіб, отже приросло 96 осіб. З уродження було 233 римо-кат. 94 жидів, 91 гр. кат., 5 евангеликів. Неправих дітей було 59, у цьому 34 римо-кат., 18 жидів і 6 гр.-кат.

— **Початок шкільного року.** Тому, що появилося багато хибних інформацій у звязку з початком шкільного року, міністерство освіти й віроісповідань повідомляє, що у всіх школах за винятком деяких типів професійних шкіл, які дістали окреме повідомлення, шкільна наука почнеться 3 вересня ц. р.

— **Розбудова залізниць.** Міністерство шляхів виготовляє великий плян будови нових залізничих ліній в Польщі. Плян обчислений на 25 літ і має на меті перш усього розбудову морського шляху до Ґдині. М. і. **проєктується будова нової** лінії зі Львова до Люблина, що буде найкоротшим полученням Ґдині не тільки зі Львовом і нафтовим басейном, але й з Румунією й Чорним Морем. Крім того мають будувати залізничу лінію зі Шлеська крізь домбровський басейн, Розвадів, Замістя і Луцьк до границі. Дальше залізничі лінії здовш східного кордону від Вильна аж по Волинь і Поділля. Взагалі щороку мають будувати не менше ніж 100 км. нових залізничних ліній, що коштуватиме коло 20 мілюнів зол. річно.

— **Залізничі катастрофи.** На лісній залізничці фірми Глезінгер біля Перегінська склалася перед кількома днями катастрофа. Коли потяг, навантажений деревом віхав на міст, що веде з Перегінська до Порогів, машиніст зміркував, що міст вгинається. Тому здержав потяг і вискочив з паровозу. Одначе міст заломився і паровіз упав у ріку Лімницю, потягаючи за собою тендер і один вагон. Потовклися: керівник паровозу Гричак, машиніст Смик і технік, що направляв міст. Доходження ствердили, що завинив технік, який порозкручував деякі спрягла мосту. — Друга залізнича катастрофа склалася на лісній залізничці Годуля, що лучить ліси біля Зубриці з тартаком у Синевідську Вижнім. Потяг, завантажений деревом, віз також 100 робітників. Коло Долгого один вагон вискочив із шин, наслідком зломання оси з причини надмірного обтяження деревом. Наслідок був траґічний. Один робітник, Микола Цюпа зі села Рипне долинського повіту, згинув, а іншому робітникові зломило ногу. Завинив правдоподібно керівник потягу Баран із Синевідська.

— **Траґічна смерть прочанина.** На головний двірець у Львові заїхав у неділю вечором потяг, що віз українських прочан, які вертали з Гошова пов. Долина. Коли люди розбіглися за водою, надіхав потяг із Коломиї. Через необережність 28-літній Петро Козар, кравець із Боянця пов. Жовква, перебігаючи поперек шини, дістався під паровіз і згинув на місці. Наслідком випадку потяг до Варшави відійшов з півгодинним спізненням.

— **Красва хроніка.** В Чорткові ударив грім у будинки Мих. Коросинського і знищив їх з ін-

вентарем та збіжжям. Шкоду обчисляють на кілька тисяч. — До коломийської міської щадниці прийшов тому кілька днів коморник і заняв більшу готівку. — В Гонтовій пов. Зборів 38-літня Катерина Павловська скінчила самогубством, кинувшись до саджавки з глибокою водою. — У Тростянці тогож повіту тесля із Зборова Дмитро Сеньківський, занятий при будові млина, впав з висоти 4 метрів і вбився. — Із вязничного подвіря при городському суді в Зборові втік вязень Павло Бучий, що відсиджував кару 8-місячної вязниці.

— **Пільні шкідники.** В громаді Серетець пов. Зборів хтось викопав на шкоду С. Вайнштайна бульбу на трьох четвертинах морґа, на шкоду Петра Климка і Костя Слотюка скошено два морги гречки і проса, а Петрові Юркевичеві розкинули 20 кіп збіжжа. Влада визначила варту, що має пильнувати нив перед шкідниками.

— **Вбили поліціянта.** В селі Ґоржно в люблинському воєвідстві хтось застрілив команданта поліційної станиці Яна Мосціцького. Вбивника покищо не викрили.

— **Присуд на дефравданта.** В Познані відбувся процес проти урядовця скарбового уряду Валентина Галяса за велике спроневірення на шкоду цього уряду. Обвинувачений за здефравдовані гроші побудував собі дві камяниці. Галяса засудили на 13 і пів року вязниці та 30.000 зол. гривни з заміною на випадок нестягальности на 1 рік вязниці.

— **Зловили розбишаків.** Румунська жандармерія арештувала злочинців, що вимордували й ограбили родину Іціґів у Лукавці на Буковині. Після викриття злочину цілу околицю піддано пильній обсервації і до вісьмох годин зловлено трьох перших винуватців, Евстрата Ахілова, Стефана Ахілова і Миколу Калинчева, у яких знайшли закрівавлені сорочки та зброю. Вони призналися до злочину і подали прізвища трьох інших спільників, за якими рушила зараз погоня. Заскочила їх, як спали в лісі. Зловлених закували в кайдани і перевезли до Лукавця. При конфронтації всі призналися до вини. В одного, Данила Сергієва знайшли всю зрабовану готівку, а саме 175.000 леїв і 300 долярів. Він зрабував і сховав гроші, щоб опісля поділитися зі своїми спільниками. Тим способом до чотирьох днів вияснено злочин і винуватців передано в руки справедливости.

— **Не буде кінця світа!** Так рішили астрономи у звязку з кометою Фінслера, що наближається до землі. Обсерваторії бачать її вже від довшого часу і ствердили, що дорога комети і землі зовсім не перетинаються зі собою. Врештою вона вже минула землю 9. ц. м., коли була віддалена від нас 80 мілюнів кільометрів, а тепер уже віддалюється. Її видко у сузірі Змія як дуже ясну пляму з двома хвостами, спрямованими до землі. Найближче сонця вона буде 16. ц. м. у віддалі 130 мілюнів клм.

— **Опіка над людьми перетомленими життям".** Один священник у Відні створив добродійну установу, посвячену спеціяльно опіці над людьми, що перетомлені життям, без огляду на їх віроісповідання і національність. Впродовж перших трьох місяців уратовано 150 осіб від самогубства, переконуючи їх, що треба жити і варта. 600 осіб, які вже наложили на себе руку, уміщено у шпиталях і санаторіях.

— **Вхопили молоду американку в Парижі.** До Парижа приїхала молода американка в товаристві своєї тітки і замешкала в готелі. Три дні пізніше молода американка, що є танечницею, нагло пропала. Згодом її тітка дістала лист з домаганням окупу в сумі 500 долярів. На випадок невиплачення тієї суми загрозили смертю її сестрінниці. Американський амбасадор повідомив про це поліцію, але вона не попала досі на слід злочинців.

ДАЙТЕ ДОКАЗ, ЩО ПАМЯТАЄТЕ ПРО ІНВАЛІДІВ У.Г.А.!

СПОРТОВА СТОРІНКА.

Завдання спортових товариств.

Після розвязання Українського Спортового Союзу.

Ситуація, що витворилася на спортовому полі після розвязання УСС-у — це поверх 100 спортових товариств із приблизно 10.000 членами (в тім 3.000 зареєстрованих змагунів з УСС), що лишилися без свого проводу, — це десятки спортових секцій та гуртків, розкинених по цілому краю, що орієнтувалися на Український Спортовий Союз.

Що тепер має з ними статися? Чи вони — позбавлені централі — мають тепер перестати працювати, що в дальших наслідках малоб принести застій у розвою українського фізичного виховання? Яким шляхом та на яких засадах має йти дальша праця?

Ось питання, що нині з усіх сторін можна почути, та на які мусить прийти відповідь.

Глибоко вкорінені ідеольогічні засади та напрямні УСС-у у спортових товариствах добре відомі їм методи праці — дозволяють сподіватися, що рівновага на полі фіз. виховання буде ще довгий час вдержана. Завдання, що їх виконував досі УСС — переходять само собою на спортові товариства, що стануть тепер ініціяторами й виконавцями всієї праці, а дотеперішня практика й досвід влекшать їм це значно. Важне, теж, щоб була вдержана тяглість і однозгідність праці. Це знову влекшує обставина, що в цілому спортовому світі обовязують міжнародні приписи у поодиноких ділянках спорту (на них теж спирався УСС) і ними можна нормувати спортові відносини між товариствами.

У спортовій праці надходить тепер сезон т. зв. осінніх змагів у поодиноких ділянках спорту. Сама засада спорту вимагає, щоб змагуни на закінчення літнього сезону змірилися у своїх силах та сконтролювали свої осяги. І тут перед клюбами широке поле до праці. Сам же змаговий сезон повинен вийти цікаво, бо припадає черга на цілу низку змагань, як от легкоатлетичні, каюкові, осінні розгривки з спортових грах та копаному мячі, маратонський біг та цілий ряд інших, як дружинові марші, осінні біги навпростець і т. д. Програму змагань треба достосовувати до роду змагань, що можна організувати у формі змагань пропагандивних, міжклюбових, міжмістових чи за мистецтво поодиноких міст.

На перший план прийшли би легкоатлетичні змагання, як одні із найбільше поширених і для яких осінь — це дуже догідна пора і все приносить з собою поправу осягів: нові рекорди. Ці змагання можна організувати з повною т. зв. клясичною програмою або з коротшою у формі дружинових міжклюбових змагань. Організацію змагань можуть переводити клюби спільно — на спільний кошт і зиск, або як метчі й реванжі. Це вже залежить від порозуміння між ними, при чому така умова повинна бути списана.

Догідна пора для легкоатлетичних змагань — це перша половина вересня. На другу знову повинні припасти багатозмаги, як це: пятизмаги мужчин і жінок та тризмаги жінок.

На закінчення легкоатлетичного сезону організуємо завжди осінні біги навпростець, дружинові марші та маратонський біг.

До цікавих змагань належать теж каюкові. Вони у звязку зі сильним поширенням прогулькового каючництва повинні належати до найбільш вдатних. Нема сумніву, що серед цієї маси прогульковців — знайдемо багато таких, що схочуть спробувати свої сили у змаганнях. Тут є теж різні роди змагань, як короткодистансові, що їх найліпше організувати на ставах, та довго дистансові — на ріках. Для наших спортовців найліпше підходять ті другі змагання, хочби тому, що в них можна змагатися і на туристичних каюках. В короткодистансових змаганнях просто необхідне вживати перегонових каюків, а таких — мабуть ніодин клюб ще не має. — Догідна пора для тих змагань — це серпень і початок вересня.

Сезон у спортових грах і копаному мячі повинні закінчувати осінні розгривки, що їх можна переводити цілий вересень і жовтень.

Ось так в короткому зарисі повинен виглядати осінній змаговий сезон. Очевидно, що це не вичерпує ще всіх можливостей, а ініціятива клюбів може його сильно урізнороднити.

(Д. Б.)

Спортові висліди.

ПЕРЕД ГЕНЕРАЛЬНОЮ ПРОБОЮ.

БРОШНІВ. **УКРАЇНА — СТШЕЛЕЦ 6:3 (1:3).**

Вакаційний час використала секція копаного мяча України до пропагандивних змагань, що їх розіграла перша і друга дружина в кількох місцевостях краю. Такі пропагандивні змагання мають своє величезне значіння. Адже український спортовий рух, який в деяких околицях ставить ледви перші несмілі кроки, мусить найти для себе моральне підсилення, яке давалоб йому не тільки заохоту до праці, але й закріпилоб переконання рівнорядної повновартости із чуженаціональним спортом. Адже це незвичайно важна річ, коли в якійсь місцевости, де істнує слаба українська дружина копаного мяча, що програє зі сильнішими польськими чи навіть жидівськими дружинами — українські прихильники спорту мають змогу оглядати перемогу львівської української дружини. Ці маси українських глядачів, що приходять іноді з найдальших околиць на меч в якому грає Україна чи Сян (як це було в Перемишлі) не тільки оглядають перемогу — вони її переживають. Перемога української дружини стає на провінції мало що не національним святом, бо маса спортовців та прихильників чекає на перемогу. Її остогидли програні, хочби навіть і почесні.

Тому кожний виступ України на провінції хочби навіть і зі слабим противником, треба вважати незвичайно доцільним засобом пропаганди українського спорту.

Бо хоч такий виступ не принесе може Україні матеріяльних і спортових користей, зате під моральним оглядом він важний хочби й тому, що іноді стає він підставою до оснування нового українського клюбу в даній місцевості, до створення нової спортової клітини в терені.

Пропагандивні спортові виїзди України треба вважати завсюди вдатні і жаль тільки, що наша дружина має тільки короткий час, який може на такі поїздки використати.

Одним з найудачніших виступів України на провінції був метч у Брошневі. Брошнівський Стшелец, який грає у станиславівській А-клясі має свою марку. Це фабрична дружина незвичайно грізна, амбітна, тверда і на своїм грищі просто непереможна.

Не диво, що Україна, яка за два тижні почне знову важкі лігові бої і 15. ц. м. спробує своїх сил із закордонним противником, виступила, по змові, в найкращім складі, в якім недоставало ще тільки Петрова й Гошовського.

На малому, мочаруватому брошнівському грищі заграла Україна в такому складі: Гуцул, Сврегота, Воробець — Скопець І., Цимбала, Пазуняк (Краєвський) — Краєвський (Богурат), Хомишинець, Мікльош, Скопець ІІ., Магоцький.

На цих змаганнях зібралося приблизно 2.000 публики, переважно української. Деякі симпатики нашої дружини приїхали навіть поїздом із Калуша.

Гра починається відразу в гострому темпі, що його накинув Стшелец. Хоч гра була взагалі рівнорядна, більше щастя мав Стшелец, який вже в 8 хв. добуває перші ворота з карного за „фавль" Сврегоги. По кількох хвилинах таку саму нагоду має Україна, одначе Воробець стріляє карного воротареві в руки. Знову більше щастя має Стшелец, який добуває ще два голі зі стрілів свого лівого крайника в 20.30 хв. Оті стріли були до оборони, одначе Гуцул був заслонений і не бачив їх. Це теж його до деякої міри оправдує. 3:0 для господарів при рівнорядній грі викликало серед публики песимістичні настрої, які зменшилися трохи в 43 хв. коли Скопецеві ІІ. вдається по акції цілого нападу, зменшити гарним стрілом маркою поразки до 1:3.

Друга половина приносить зміну картину гри. Україна, яка в першій частині зовсім не вислідовалася, починає концертувати й давати лекції приємної гри. На місце розбитого Пазуняка приходить Краєвський, який грає на цій позиції дуже добре і скріплює лінію помочі. Стшелец обмежовується виключно до оборони, яка йому не вдається і Україна добуває другі ворота з головки Богурата (15 хв.) і вирівнює зі стрілу Магоцького (20 хв.) 3:3!

Кожному ясно, що Україна виграє змагання, бо виявилася рішуче кращою дружиною. Чергові ворота добули: Хомишинець (37 хв.) Мікльош (40 і 43 хв.). В передостанній хвилині Скопець ІІ. має змогу ще підвищити вислід, одначе стріляє в поперечку.

В Україні найкращою лінією був напад, особливо його права сторона. Поміч працьовита, оборона грала рішуче замлявко. Тому теж і вислід першої половини був некорисний.

ВИННИКИ. **УКРАЇНА ІІ. — ЗОЖА 2:2.**

Друга дружина України добула у Винниках нерішений вислід із В-клясовим противником. Ворота для України здобув Верхобай.

ЛЬВІВ. **ЗОРЯ — ГАСМОНЕЯ ІІ. 7:1 (3:0)**

Змагання Зорі з резервою Гасмонеї принесли нашій реміснничій дружині черговий великий успіх. Змагання ці відбулися як передметч. Ворота здобули: Крушельницький 4, Зілинський 2 і Миськів.

ДРОГОБИЧ. **ВАТРА — ЮНАК ІІ. 2:0 (2:0)**

Товариські змагання нашої дружини з резервою Юнака, принесли заслужену перемогу нашій дружині. Ворота для Ватри добув в 1 хв. Мороз гарною головкою і в 13 хв. Колодрубець.

Суддювали на переміну пп. Гайблюм і Войтанецький.

Луг — Бурса Денерта 0:2 (0:1). Відмолоджена дружина Лугу розіграла в неділю 8. ц. м. товариські змагання зі сильним противником на власному грищі. Дружина Лугу зложена з самих молодих змагунів — технічно краща, але не могла в другій половині видержати накиненого темпа. Ворота здобули: правий лучник і з карного. Видців коло 200.

Луг ІІ. — Луг (Скнилів) 3:3. Ворота для Лугу ІІ. здобули: Гаміш 2 і Левицький 1.

ЗА ВХІД ДО ДЕРЖ. ЛІҐИ.

В боях за вхід до Держ. Ліґи осягнено такі висліди:

Варшава. Польонія — Туристи 6:1 (2:0).
Станиславів. Ревера — Унія 1:1 (1:0).
Ченстохова: Бриґада — Напшуд 2:1 (1:0).
Ґродно. Сміґли — В. К. С. (Ґродно) 5:4 (4:1).
Познань. Ґ. Ц. П. — Ґриф 2:2 (1:1).
Іванова Долина. Стшелец — Ресовія 2:1.

Закваліфікувалися до фіналу: Мистець групи І. Варшавська Польонія, групи ІІ. Ченстоховська Бриґада, групи IV. Виленський Сміґли і ІІІ. др. Унія (Люблин).

В рямках мистецтв Державної Ліґи розгромив **А. К. С. Варшавянку у відношенні 5:0** і таким чином добув титул лідера табелі Державної Ліґи.

ЗА ВХІД ДО ОКР. ЛІҐИ.

ДРОГОБИЧ. **ЮНАК — КРЕСИ 1:1 (0:1).**

Третій метч обох дружин відбудеться в найблизшу неділю у Львові.

Спортові новинки.

Україна — Бочкай. Атракційні змагання викликали незвичайно велике зацікавлення. Бочкай справді поважний противник, першорядної европейської марки, який може похвалитися п. р. такими успіхами як перемога над Уйпештом 4:2, мистцем Австрії Адмірою 2:0 і інші. Ужгородська Русь осягнула п. р. ледви нерішений вислід із Бочкаєм на своїм грищі. Метч відбудеться на грищі Погоні в неділю 15. ц. м. в год. 5 попол.

Гасмонея — Бочкай. Метч цих обох дружин відбудеться в суботу 14. ц. м. на Цитаделі в год. 5. поп. Як передметч відбудуться змагання Україна І Б — 38 К.

ПЗПН — Варшава затвердив проєкт Львова на побільшення львівської Окр. Ліґи до 14 клюбів. Так отже в Лізі залишаються Сокіл і Корона, а крім них входить Погонь-Стрий і мистець кл. А. Мистецтва відбудуться в одній групі.

З Сяні заноситься на довгоречинцеві дискваліфікації деяких тузів у звязку з півфінальними грами за вхід до окр. ліґи.

Нові книжки й журнали.

РІДНА ШКОЛА, ілюстрований часопис для всіх, ч. 15-16 з 1. серпня 1937. Зміст: Речинцеві чинности Кружків Р. Ш. — Олена Цегельська: Мама наших дітей (фейлетон). — Заява Головної Управи Р. Ш. — Зміна статуту Рідної Школи. — Школа Маслосоюзу. — о. Юліян Дзерович: Мандрівка по школах Рідної Школи. — Ст. Сірополко: Рівень знання у абітурієнтів на Совітській Україні. — Степан Совяк: Дитячі садки в Раввщині. — Українська висока школа за океаном. — Іван Герасимович: Українські дитячі півосели у Львові. — Микола Водонос: До книжних теремів. Прогулька учнів Рідної Школи з Рогатина до Галича. — Марійка Садавничка: Який повинен бути дитячий народній одяг? — М. Базник: Забави дошкільної дітвори. — С. Русова: Думки португальського диктатора про виховання. — З життя Рідної Школи: Завваги до зміни статуту Р. Ш. Додаткові вписи до всенародніх шкіл Рідної Школи. Перше цьогорічне свято дитячих садків у Збоїськах під Львовом. Двотижневий курс Р. Ш. для провідниць дитячих садків в Перемишлі. Відкриття дитячого садка Р. Ш. в Косівці, тернопільського повіту. — Бібліографія. — Різні вісти. — Додаток: Д-р Василь Пачовський: Українознавство у вихованні молоді. — Це число приносить 5 актуальних світлин.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвідає.

Направа жіночих торбинок

та продаж наймоднішої шкіряної галянтерії по найнижчих цінах тільки в **Робітні Римарсько-Ґалянтерійній Н. БАРЕР,** Львів, Сикстуська 2, побіч фірми Салямандра.

Театри.

ВЕЛ. ТЕАТР — нечинний.

КІНА.

АПОЛЬО: „Кройцерова соната“ на основі Толстого.
АТЛЯНТИК: „Замок тайн“.
ВАНДА: „Бавитi“; „Будеш усе моя“.
ГРАЖИНА: „Вибухова бльондинка“; „Небезпечний флірт“.
ЕВРОПА: „Заборонене щастя“.
КАСІНО: „Королева танку“ з Елеонорою Повел, „Мистці глупоти“ (Льорель і Гарді).
КОПЕРНИК: „Рожа“.
МАРУСЕНЬКА: „Пострах опери“ з Борисом Карловим.

БЕЗКОНКУРЕНЦІЙНОЇ
„Charmes“ — матові РЕФОРМИ 3·55
„Milanes“ — тривалі „ 1·85
„ДІМ ВОЛІЧКИ“ 15-?
Львів, Сикстуська 2 (побіч брами)

МЕТРО: „Генерал Суттер“, „Бенгальський тигр“.
МІРАЖ нечинне.
МУЗА: „Теодора робить карієру“.
ПАЛЯС: „Фікер ч. 13“.
ПАКС: нечинний.
ПАН: нечинне.
РАЙ: „Пісня її матері“ з Март. Еґерт.
СВІТ: „Несамовитий дім“ і ревія.
СТИЛЕВЕ: „Жовтий скарб“ і ревія „Рефрена“.
ТОН: „Кров на морі“.
УТІХА: „Герой Тексасу“ і ревія.
ХИМЕРА: „Для тебе Маріє“.

ФОТОПЛЯСТІКОН.
(пл. Марійська 5).
„Гірський шпиль Цугшпіце“.

Зол. 6·50 ЗОЛОТІ ПЕРСТЕНІ з 14 кар золота тільки **У Б. ҐРІНБЕРҐА,** Сикстуська 4.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Вівторок, 10. серпня 1937.

БЕРЛІН 15.00 Двофорт. музика; 18.00 Розр. концерт; 19.00 Веч. гомін; 21.00 „Ді Лянддарті“ комедія А. Гляєбренера. БІЛГОРОД 18.40, 19.00 Нар. музика; 22.30 Віольончеля. БУДАПЕШТ 18.45 Спів; 17.30 Мадярська нар. музика (форт.); 18.30, 19.00 Сальон. музика; 21.00, 22.10 Циг. музика. ВІДЕНЬ 13.10 Симф. концерт; 15.15 Для дітей, форт. музика; 17.30 Форт. рецітаeasy; 18.25 Мандрівка гутірка, з гр. пл.; 19.25 Капеля. солісти, 19.25, 20.00 Весела лекція музики; 20.25 Рецитація поезій; ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 14.00, 16.00 Музика; 15.15 Опереткова музика; 18.00 Концерт камер. хору. КОШИЦІ 18.00 Для Закарпаття; 19.10 Циг. музика. МІЛЯНО 17.15 Концерт; 20.40 Розр. музика; 21.00, 22.00 Симф. концерт; МІНХЕН 12.00 Популярний концерт; 15.00 Гумореска; 21.10 Твори Фрідріха В. у вик. солістів; 22.20 Орхестра. ПРАГА 18.20, 20.00 Солісти; 20.30, 21.00 Орх. концерт; 22.35 „Стежка заросла травою“ цикль Яначекових творів. РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30 Орх. концерт; 18.15, 19.00 Спів; 19.15 Форт.; 20.30, 21.00, 22.00 „Фавст“ оп. Ґуно. РИМ 17.15 Танк. музика; 21.00, 22.00 „Турандот“ оп. Пуччіні.

Середа, 11. серпня 1937.

БЕРЛІН 14.15, 15.00 Розр. концерт, 17.00 Ґренерова музика до творів В. Рабе, 19.20 Барвна авдиція (орх., сопр., баритон, фортепян). БІЛГОРОД 19.50, 20.00 Концерт, 20.45, 21.00 Гумор. БУДАПЕШТ 12.05, 20.30 Циг. музика, 18.30 Сальон. музика, 21.40, 22.00 Орх. концерт. ВІДЕНЬ 13.10 Легка музика, 15.15 Для дітей, 17.00, 21.40 і 22.00 Форт., 17.35 Австр. композитори, 19.25, 20.00 Симф. концерт, 20.40, 21.00 „Дур і моль“ дні сцени, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 12.00, 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Форт., 19.00, 20.00 Моцарт-Гайдн, орх., форт., МІЛЯНО 18.50, 19.00 Розр. музика, 21.00, 22.00 Комедія, опісля скрипк. реціталь. МІНХЕН 9.00, 12.00 Концерт, 16.10 Пісні Г. Вольфа, 17.00, 18.00 Розр. концерт, 21.10 Камер. музика Моцарта, ПРАГА 14.00 Фільм. й опер. мельодії, РАДІО ПАРІ 12.00, 12.30 Орх. концерт, 13.15 Спів, 14.30 Твори Рамо, 18.00 Гумор, 20.30, 21.00, 22.00 „Ґрізельда“ лір. казка Массенета, РИМ 17.15 Камер. музика, 20.40 Розр. музика, 21.00, 22.00 Орх. концерт Альфр. Казелля.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Вівторок, 10. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня; 6.18 Руханка; 6.38 Музика з гр. пл.; 7.00 Полудневий денник; 7.10 Музика з гр. пл.; 11.57 Сигнал часу; 12.03 Полудневий денник; 12.15 Українська інформаційна газетка; 12.25 Легка музика; 13.55 Легка музика із гр. пл.; 14.55 Львівська біржа; 15.00 Пуччіні „Мадам Батерфляй“ 1. дія, з гр. пл.; 15.40 Львівські біжучі вістки; 15.45 Господарські вістки; 16.00 Підвечірок під липою, авд. для дітей; 16.26 Ґренер: Смичк. квартет на тему шведської нар. пісні; 16.45 Від Вейгерова до Пуцка; 17.00 Орх. концерт; 17.50 Актуальна туристична гутірка; 18.00 Огляд фін.-госп. актуальностей; 18.10 Екзотика в музиці, гр. пл.; 18.25 Уляна Роштина, чвертьгодина поезій; 18.40 Програма на завтра; 18.45 Спорт. вістки; 18.50 Акт. гутірка; 19.00 „Ідея-фікс“ скеч Ф. Карінтія, 19.15 Обрамки в Фінляндії; 19.50 Спортові вістки; 20.00 Розр. концерт, орх., пісеньки; у перерві в год. 20.45 Веч. денник, Хліборобські вістки; 21.45 Серпневі вечорі; 22.00 Конгрес сліпих артистів (Швеція, Мадярщина, ЧСР, Англія, Норвегія), 22.50 Ост. вістки веч. денника; Огляд преси, метеорольоґ. комунікат; 23.00 Концерт бажань.

Середа, 11. серпня 1937.

6.15 Ранішня пісня, 6.18 Руханка, 6.38 Музика з гр. пл., 7.00 Ранішній денник, 7.10 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Вебер: Юбель (увертюра), гр. пл., 12.25 Орх. концерт, 13.55 Легка музика з гр. пл.; у перерві в год. 14.00 Гутірка про Союзи ККО, 14.45 „Власна фарма“ (Пригоди колірових хлопців), 14.55 Львівська біржа, 15.00 Орхестри та солісти, гр. пл., 15.40 Львівські біжучі вістки, 15.45 Господарські вістки, 16.00 Із мого варстату, літер. нарис, 16.15 Тріо, скр., віол., форт., 16.45 Варшавська битва в 1920 р. 17.00 Концерт солістів, спів, скрипка, 17.50 Ровер і мотоцикль, 18.00 Хвилина бюра студій, 18.10 „Нам досить того“ скеч, 18.25 На нар. мотиви, гр. пл., 18.40 Програма на завтра, 18.45 Спортові вістки, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Камер. мініятури, музика, спів; у перерві „Куток гумору“, 19.30 Спорт. вістки, 20.00 Танк. музика; у перерві коло год. 20.20 „Пан А діль Божидар і його твір“ скеч, 20.45 Веч. денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Шопенівський концерт, 21.45 Серпневі вечорі, 22.00 Розр. концерт, орх., форт., 22.50 Останні вістки веч. денника, огляд преси, метеорольоґ. комунікат, 23.00 Танк. музика з гр. пл.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

Львів, 9. серпня.

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 2·75 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 2·80 зол.
молоко . . . . . 14—15 сот.
яйця . . . . . . 3·10—3·20 зол.

Тенденція на масло і яйця вдержана, на молоко знижкова.

ОПОВІСТКИ.

ЗАЯВЛЯЮ отсим, що за очорнення мене в „Комарі“ ч. 31. з дати 8. серпня 1937. вношу до суду карне донесення проти п. Льва Чубатого, як відпов. редактора і п. Івана Тиктора як видавця.
1396 **Д-р Петро Прибитківський.**

ПІДПРИЄМСТВА

СОЮЗ УКР. КУПЦІВ у Сколім шукає спільника, не конче фахівця, з капіталом близько 10.000 зол. для отворення споживчої гуртівні. Зголошення слати на адресу Союзу Українських Купців, — Сколе. 1376 3—3

СКУП ДЕРЕВА І. БУТКОВСЬКИЙ Сколе, шукає спільника з капіталом близько 5.000 зол. Зголошення слати просто на адресу фірми. 1377 3—3

ЛИСТУВАННЯ

ЛЯШКЕВИЧ ВОЛОДИМИР — ХЕМІЯ — БАДАН — Завідка під Туркою. 1394

КУПНО - ПРОДАЖА

В ПОВІТОВОМУ літнищевому місті, добре проспоруючий споживчий склеп (єдиний український) — з причини виїзду власника до іншого міста — до продання на догідних умовинах. Інформації: інж. І. Попович, Станиславів, Голуховського 17. 1389 1—3

МЕШКАННЯ

СОНЯШНИЙ ПОКІЙ винайму. Голоситись від 15—16 год. при вул. Клушинській ч. 12, І. пов. мешк. 4. 1392 1—3

ФРОНТОВИЙ, соняшний, умебльований покій, з осібним входом, при родині, вул. Бочковського 23. — околиця св. Юра — зараз до винайму для урядовця. 1391

ВИНАЙМУ покій і кухню, півсутерини, соняшне, напроти парку, дуже вигідне для емеритів або на постійний посаді. Львів, Снопківська 59А. 1384 2—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

АБСОЛЬВЕНТКУ ВИЩОЇ ШКОЛИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ — перфект: німецьке, стенографія, машина — приймемо на платну практику. 80 зол. місячно. Управа Школи Торговельної, Торунь. Малі Гарбари 5/II. 1397

РІЖНІ

АДВОКАТ з доброю практикою заміняє свою канцелярію в місті Окружного Суду на Поділлю на канцелярію в іншій місцевости, або приступить як спільник до проспоруючої канцелярії. Зголошення до Адмін. „Діла“ під „І. Б.“ 1388, 1—3

НАЙКРАЩЕ можна купити окуляри в оптика АДОЛЬФА ЗІЛЬБЕРШТАЙНА і СИНА у Львові, вул. Леґіонів 9. 1378 3-3

КОМБІНЕЗОНИ МОТОЦИКЛЕВІ найдешевше джерело Виробня „ПАЛЮМ“, — Львів, Гетьманська 22, побіч Музею. 1120 9—10

ЦЕМЕНТ, вапно і бляху закупите дешево у Роздільні „Центросоюзу“, Львів, Зиморовича 20. 1383 2—3

ЛІКАРСЬКА ПОМІЧ

ДЕНТИСТ
Юлій Штайнвурцель
Львів, Богданівка 28
вернувся. 3—3

ОГОЛОШЕННЯ.

Фотографічні апарати направляє прецезійно
К. Колянковський
Львів, Пасаж Гавсмана ч. 5.
1387 1—10

Християнська харчівня
„ГАЛЬКА“
поручає дешево вибагливі **снідання, обіди, вечері**
Львів, вул. Пекарська ч. 1 ц.
1390 Тел. 291-00. 1—15

ЗАВЕДЕННЯ КРАВЕЦЬКЕ
СТАН. КЕНДЗЕРСЬКОГО
перенесене 4—10
з Хорущини до льокалю
при вул. **Академічній 22. І. п.**

КІР
Львів, Усійського 6
Тел. 280-88
Станиславів, 3-го Мая 4.
ПЛЯНИ
КОШТОРИСИ
БУДОВИ

Меблеві покриття хідники, дивани, перати, лінолеум, **капи і намітки,** в найбільшім виборі
ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР 4-11
Львів, Леґіонів 25, в подвір'ю, тел. 286-38.

ХТО?!
хоче купити найліпші косметичні і гігієнічні артикули по найдешевших цінах купує тільки у найсолідніщій
ПЕРФУМЕРІЇ
С. ФЕДЕРА
Львів СИКСТУСЬКА 7
Філія КОПЕРНИКА 15а
Кожний покупець, що покличеться на оце оголошення „Діла“ дістане ЗАДУРНО гарний дарунок.

ЦІННИК ОГОЛОШЕНЬ У ЩОДЕННИКУ „ДІЛО“.

Розмір часопису: 3 текстові шпальти і 4 оголошеневі шпальти.

1 мм. одношпальтовий або його місце в рубриці оголошень . . . . зол. 0,85
1 мм. одношпальтовий в тексті і новинках . зол. 0.60
1 мм. одношпальтовий на першій сторінці . зол. 0.80

Дрібні оголошення від слова:
матримоніяльні і приват. кореспонденція по зол. 0.15
купно, продаж, винаєм і т. п. . . . . . зол. 0.10
шукаючі праці . . . . зол. 0.05
слова товстим друком подвійно.

Остання сторінка 1/1 . . . . . зол. 480.—
Остання сторінка 1/2 . . . . . зол. 250.—
Остання сторінка 1/4 . . . . . зол. 130.—
Остання сторінка 1/8 . . . . . зол. 70.—

За редакцію відповідає Олександер Костик

Видає Видавнича Спілка „Діло“.

В друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок 10.